

ZBIERKA **ZÁKONOV**
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1964

Vyhlásené: 15.06.1964 Časová verzia predpisu účinná od: 01.10.1970 do: 31.12.1975

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

104

VYHLÁŠKA

Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia

z 8. júna 1964,

ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení družstevných roľníkov

Prvý oddiel

Spoločné ustanovenia pre nemocenské, podporu pri ošetrovaní člena rodiny, vyrovnávací príspevok v tehotnosti a materstve a peňažnú pomoc v materstve

§ 1

Príjem z pracovnej činnosti K § 9 a 22 zákona

(1) Za príjem z pracovnej činnosti sa pre výpočet priemernej dennej pracovnej odmeny považujú:

- a) základné odmeny vrátane odmien poskytovaných družstevníkovi ako podiel na produkcii poľnohospodárskych plodín, ktorú dosiahol; výška týchto odmien sa určí podľa nákupných cien plodín,¹⁾
- b) prémie poskytované z prevádzkových prostriedkov družstva ako súčasť pracovnej odmeny a podiely na hospodárskych výsledkoch družstva; iné prémie v rozsahu určenom Ministerstvom práce a sociálnych vecí,
- c) vyrovnávacie príspevky poskytované z prostriedkov družstiev alebo zo štátnych prostriedkov,^{*)}
- d) hodnota naturálií poskytovaných ako súčasť pracovnej odmeny,
- e) odmeny poskytované národným výborom poslancovi národného výboru; na tieto odmeny sa však neprihliada, ak patria aj v čase, v ktorom sa poskytuje dávka vymeraná z priemernej dennej pracovnej odmeny.

(2) Hodnota naturálií sa oceňuje sumou 1500 Kčs za každý kalendárny rok, sumou 125 Kčs za každý kalendárny mesiac a sumou 4 Kčs za každý kalendárny deň.

Priemerná denná pracovná odmena

§ 2

K § 9 zákona

(1) Priemerná denná pracovná odmena sa vypočíta z úhrnu príjmov uvedených v § 1 (ďalej len „započítateľné príjmy“) zúčtovaných v družstve za posledných 12 kalendárnych mesiacov, ktoré bezprostredne predchádzali dňu, keď

- a) družstevník sa stal neschopným na prácu alebo

- b) družstevník prestal v družstve pracovať, aby ošetroval člena rodiny, alebo
- c) družstevníčka prestala v družstve pracovať pre tehotnosť alebo materstvo alebo preto, že prevzala do svojej trvalej starostlivosti dieťa zverené jej na neskoršie osvojenie, alebo
- d) družstevníčka bola prevedená pre tehotnosť alebo materstvo na inú prácu (ďalej len „rozhodné obdobie“); ak v rozhodnom období boli zúčtované doplatky, prípadne prémie za posledný i za predchádzajúci kalendárny rok, prihliada sa len na doplatky a prémie za posledný kalendárny rok.

(2) Ak družstevník v rozhodnom období ukončil učebný pomer k družstvu, určí sa priemerná denná pracovná odmena len zo započítateľných príjmov za čas práce v družstve po skončení učebného pomeru.

(3) Ak sa družstevníčke po časť rozhodného obdobia poskytoval vyrovnávací príspevok v tehotnosti a materstve, určí sa priemerná denná pracovná odmena len za zvyšok rozhodného obdobia.

(4) Ak družstevník nemal za časť rozhodného obdobia započítateľné príjmy, pretože vykonával službu v ozbrojených silách alebo mal neplatenú dovolenku, alebo družstevníčka mala materskú dovolenku, prípadne ďalšiu materskú dovolenku (§ 27 zákona), určí sa priemerná denná pracovná odmena len za tú časť rozhodného obdobia, po ktorú pracovali v družstve.

(5) Ak družstevník prestúpil v rozhodnom období z družstva do družstva, určí sa priemerná denná pracovná odmena aj z pracovných odmien (prémii) včítane doplatkov dosiahnutých za časť rozhodného obdobia v družstve, z ktorého prestúpil; to isté platí obdobne, ak družstvo v rozhodnom období zaviedlo sústavu peňažného odmeňovania. Ak družstevník vstúpil do družstva počas rozhodného obdobia, určí sa priemerná denná pracovná odmena len za časť rozhodného obdobia po vstupe do družstva.

(6) Ak družstevník pracoval v družstve po kratší čas než po celý kalendárny mesiac z niektorého z dôvodov uvedených v odsekoch 2 až 4 alebo ak nezačal dosiaľ vôbec v družstve pracovať, určí sa priemerná denná pracovná odmena z odmien, ktoré dosahovali v družstve ostatní družstevníci v priemere za posledných 12 kalendárnych mesiacov za tú istú prácu alebo za prácu toho istého druhu.

§ 3

(1) Priemerná denná pracovná odmena sa určí tak, že sa úhrn započítateľných príjmov za rozhodné obdobie, prípadne jeho časť (§ 2), po zaokrúhlení na celé koruny nahor, delí počtom pracovných dní pripadajúcich na toto obdobie; pritom sa však od tohto počtu pracovných dní odpočítajú pracovné dni, za ktoré patrilo nemocenské alebo podpora pri ošetrovaní člena rodiny alebo družstevníčke vyrovnávací príspevok v tehotnosti a materstve, peňažná pomoc v materstve, prípadne po ktoré mala ďalšiu materskú dovolenku (§ 27 zákona), ako aj pracovné dni zameškané pre ospravedlnenú prekážku v práci, a pripočítajú sa k nemu pracovné dni, ktoré družstevník neospravedlnene zameškal v čase medzi koncom rozhodného obdobia a dňom vzniku nároku na dávku.

(2) Ak družstevníka družstvo dočasne uvoľnilo na výkon práce v pracovnom pomere v inej organizácii (napr. v čase vegetačného pokoja), odpočítajú sa od počtu pracovných dní, ktorým sa delí úhrn započítateľných príjmov za rozhodné obdobie, aj pracovné dni, po ktoré bol družstevník zamestnaný.

(3) Pre výpočet priemernej dennej pracovnej odmeny sa považujú za pracovné dni všetky dni, ktoré sú pracovnými podľa všeobecne platných predpisov; pracovným dňom sa kladú na roveň dni pracovného pokoja a sviatky, za ktoré sa poskytuje pracovníkom náhrada mzdy.

(4) Priemerná denná pracovná odmena vypočítaná podľa predchádzajúcich ustanovení sa zaokrúhľuje na celé koruny, a to pri halierovej sume až do 50 halierov smerom dolu a pri vyššej halierovej sume smerom nahor. Pri strojovom spôsobe výpočtu môže sa zaokrúhlenie vykonať až pri výslednom výpočte dávky.

Doba neprerušenej činnosti v tom istom družstve

K § 10 zákona

§ 4

Do doby neprerušenej činnosti v tom istom družstve sa družstevníkovi započítava

- a) doba pracovnej činnosti v akomkoľvek jednotnom roľníckom družstve,
- b) doba činnosti v pracovnom pomere alebo v členskom pomere k výrobnému družstvu alebo doba služby v ozbrojených silách zakladajúca sociálne zaopatrenie príslušníkov ozbrojených síl,
- c) doba základnej alebo obdobnej služby v ozbrojených silách a doba služby v spojeneckých armádach,
- d) doba sústavnej prípravy na budúce povolanie predpísaným výcvikom alebo štúdiom po skončení povinnej školskej dochádzky na školách včítane vysokých škôl,
- e) doba vedeckej alebo umeleckej aspirantúry,
- f) doba odborného alebo politického školenia,
- g) doba činnosti, ktorá zakladá podľa osobitných predpisov nemocenské poistenie s nárokom na dávky nahradzujúce odpadnutú mzdu*), pokiaľ sa v týchto osobitných predpisoch neustanovuje ináč,
- h) doba odbojovej činnosti a väznenia (internácie) z politických, národnostných alebo rasových dôvodov v dobe neslobody.
- ch) doba, po ktorú matka alebo žena, ktorá prevzala dieťa do trvalej starostlivosti, sa starala o dieťa vo veku do troch rokov alebo o invalidného maloletého, ktorý potreboval stálu starostlivosť a nebol umiestnený v ústave sociálnej starostlivosti,
- i) doba, po ktorú družstevník bol vedený v evidencii národného výboru ako uchádzač o zamestnanie.
- j) doba, po ktorú sa dôchodca po priznaní dôchodku pripravoval na pracovnú činnosť alebo po ktorú sa mu poskytovala liečebná rehabilitácia.

§ 5

Doba požívania dôchodku, po ktorú dôchodca nebol v družstve pracovne činný, sa nezapočítava do doby neprerušenej činnosti v tom istom družstve.

§ 8

(1) Ak sa družstevníkovi do doby neprerušenej činnosti v tom istom družstve započítala doba činnosti v družstve, v ktorom bol naposledy činný, alebo doba pracovného pomeru, započítavajú sa tým aj doby činnosti, ktoré boli tam započítateľné.

(2) Ak sa započítateľné doby navzájom kryjú, započítajú sa len raz.

(3) Doba predchádzajúcej činnosti v družstve, ktorá nezakladala sociálne zabezpečenie (§ 4 ods. 3 zákona) a doba činnosti v pracovnom pomere, pokiaľ táto činnosť bola príležitostná*), sa nezapočítavajú do doby neprerušenej činnosti v tom istom družstve.

§ 9

Družstvo je povinné vydať družstevníkovi potvrdenie o tom, ako dlho bol v družstve činný a ktoré doby sa mu započítali do doby neprerušenej činnosti v tom istom družstve, a to pri skončení činnosti v družstve alebo kedykoľvek na jeho žiadosť.

§ 10

Percentná sadzba

(1) Percentná sadzba nemocenského, podpory pri ošetrovaní člena rodiny sa určí podľa dĺžky doby neprerušenej činnosti v tom istom družstve, zistenej k prvému dňu, od ktorého dávka patrí.

(2) Ak družstevník dovŕšil v priebehu trvania pracovnej neschopnosti alebo karantény dobu neprerušenej činnosti v tom istom družstve, ktorá odôvodňuje vyššiu percentnú sadzbu nemocenského, patrí mu po dovŕšení tejto doby nemocenské vo vyššej sadzbe; to platí obdobne pre podporu pri ošetrovaní člena rodiny.

(3) Úhrnná výsledná suma dávky za príslušný počet pracovných dní sa zaokrúhľuje na celé koruny, a to pri halierovej sume do 50 halierov smerom dolu a pri halierovej sume nad 50 halierov smerom nahor.

Druhý oddiel

Osobitné ustanovenia pre dávky zabezpečenia v chorobe

K § 7 až 16 a § 29 zákona

Nemocenské a podpora pri ošetrovaní člena rodiny

§ 11

Ak nastala v kalendárnom roku nová pracovná neschopnosť skôr, než uplynulo 6 kalendárnych mesiacov od skončenia predchádzajúcej pracovnej neschopnosti, určí sa nemocenské z tej istej priemernej dennej pracovnej odmeny, z akej sa určilo pri predchádzajúcej pracovnej neschopnosti. Ak však člen družstva prestúpil pred vznikom novej pracovnej neschopnosti do iného družstva alebo ak mal v tomto čase neospravedlnenú prestávku v pracovnej činnosti, určí sa priemerná denná pracovná odmena spôsobom ustanoveným v § 2 a 3.

§ 12

(1) Členovi družstva (§ 7 zákona), ktorý bol prepustený zo základnej alebo obdobnej služby v ozbrojených silách ako práceneschopný, poskytuje sa nemocenské odo dňa nasledujúceho po dni prepustenia zo služby v ozbrojených silách; podporná doba sa počíta od začiatku pracovnej neschopnosti, ktorá vznikla v čase služby v ozbrojených silách.

(2) Členovi družstva (§ 7 zákona), ktorý bol prepustený zo základnej alebo obdobnej služby v ozbrojených silách a stal sa práceneschopným po skončení tejto služby skôr, než mohol znovu nastúpiť do práce v družstve, poskytuje sa nemocenské odo dňa preukázanej pracovnej neschopnosti, pokiaľ vznikla najneskôr do šiestich týždňov po dni prepustenia.

(3) Priemerná denná pracovná odmena členov družstiev uvedených v odsekoch 2 a 3 sa určí spôsobom určeným v § 2 ods. 5.

§ 13

Ak nadväzuje výplata nemocenského bez prerušenia na výplatu peňažnej pomoci v materstve, určí sa nemocenské z priemernej dennej pracovnej odmeny, ktorá bola základom pre určenie peňažnej pomoci v materstve.

§ 14

Nemocenské a podpora pri ošetrovaní člena rodiny nepatrí za pracovné dni spadajúce do doby, za ktorú člen družstva nemá nárok na pracovnú odmenu z inej príčiny než pre pracovnú neschopnosť, nariadenú karanténu alebo pre ošetrovanie člena rodiny.

§ 15

Zvýšenie nemocenského pri pracovnej neschopnosti pre aktívnu tuberkulózu sa priznáva najdlhšie na dobu troch mesiacov. O zvýšení sa rozhoduje na návrh odborného oddelenia zdravotníckeho zariadenia.

§ 15a

Členovi družstva (§ 7 zákona), ktorého družstvo dočasne uvoľnilo na výkon práce v pracovnom pomere v inej organizácii (napr. v čase vegetačného pokoja) a ktorému z tohto zamestnania vznikol nárok na nemocenské podľa predpisov platných pre pracovníkov, sa poskytuje nemocenské podľa predpisov o zabezpečení v chorobe družstevných roľníkov, len pokiaľ toto nemocenské je vyššie, a to v sume, o ktorú prevyšuje nemocenské poskytované podľa predpisov platných pre pracovníkov. Ak sa však skončila výplata nemocenského len preto, že podporná doba ustanovená v týchto predpisoch je kratšia ako podporná doba ustanovená v predpisoch o zabezpečení v chorobe družstevných roľníkov a už uplynula, poskytuje sa od skončenia výplaty nemocenského poskytovaného doteraz podľa predpisov platných pre pracovníkov nemocenské podľa predpisov o zabezpečení v chorobe družstevných roľníkov, a to v plnej výške.

§ 15b

Ošetrovanie členky rodiny, ktorá porodila, sa posudzuje rovnako ako ošetrovanie chorého člena rodiny, ak ide o ošetrovanie v čase nasledujúcim bezprostredne po pôrode.

K § 17 zákona

§ 15c

Pohrebné

Pohrebné sa poskytuje aj vtedy, ak rodinný príslušník družstevníka zomrel v čase, po ktorý družstevník vykonáva službu v ozbrojených silách s výnimkou tejto služby z povolenia.

§ 16

Nemocenské pri prechode z dočasnej pracovnej neschopnosti do invalidity (čiastočnej invalidity)

(1) O úplnej (čiastočnej) invalidite rozhoduje okresná posudková komisia sociálneho zabezpečenia

- a) na podklade žiadosti o invalidný (čiastočný invalidný) dôchodok,
- b) na podnet lekárskej poradnej komisie, ak člen družstva práceneschopný pre chorobu alebo úraz po čas aspoň troch mesiacov, ktorému patrí nemocenské, nepožiadal o invalidný (čiastočný invalidný) dôchodok alebo ak sa nevyhovelo takejto jeho žiadosti.

(2) Ak sa členovi družstva, ktorému patrí nemocenské, priznal invalidný (čiastočný invalidný) dôchodok [odsek 1 písm. a)], zanikne jeho nárok na nemocenské dňom, ktorým bol určený začiatok výplaty dôchodku, pokiaľ nezaničil už skôr. Odpis rozhodnutia o priznaní dôchodku sa doručí aj orgánu príslušnému na zastavenie výplaty nemocenského.

(3) Ak okresná posudková komisia na podnet lekárskej poradnej komisie [odsek 1 písm.b)] rozhodne, že člen družstva je úplne alebo čiastočne invalidný, zastaví sa výplata nemocenského po uplynutí mesiaca odo dňa, keď sa rozhodnutie doručilo orgánu príslušnému na zastavenie výplaty nemocenského.

(4) Priemerný pracovný príjem družstevníčky sa zisťuje za obdobie a spôsobom ustanoveným pre zistenie priemernej dennej pracovnej odmeny (§ 2 a 3), najviac však zo sumy 100 Kčs počítajúc do toho aj hodnotu naturálií poskytovaných ako súčasť pracovnej odmeny.

(5) Rozhodnutie posudkovej komisie sa oznámi účastníkovi konania ústne, ak je prítomný na rokovaní. Ak ide o rozhodnutie podľa odseku 1 písm. a), poučí posudková komisia účastníka konania, že jej rozhodnutie sa mu vydá písomne v rozhodnutí Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia o dôchodku. Ak ide o rozhodnutie podľa odseku 1 písm. b), vydá posudková komisia účastníkovi konania rozhodnutie vždy písomne, a to najneskôr do troch dní. Ak posudková komisia rozhodla, že člen družstva je úplne alebo čiastočne invalidný, poučí ho o zastavení výplaty nemocenského a odporučí mu, aby požiadal o priznanie invalidného (čiastočne invalidného) dôchodku. Odpis rozhodnutia sa doručí tiež lekárskej poradnej komisii, ktorá dala podnet na rozhodnutie. Právoplatné rozhodnutia posudkových komisií sú záväzné pre orgány štátnej zdravotníckej správy a orgány vykonávajúce zabezpečenie v chorobe a dôchodkové zabezpečenie.

Tretí oddiel

Osobitné ustanovenia pre dávky zabezpečenia matky a dieťaťa Peňažná pomoc v materstve a podpora pri narodení dieťaťa

§ 16a

Vyrovňavací príspevok v tehotnosti a materstve

K § 19a zákona

(1) V tehotnosti sa vyrovnávací príspevok poskytuje, ak tehotná družstevníčka je prevedená na inú prácu, pretože práca, ktorú predtým vykonávala,

- a) je podľa pracovnoprávných predpisov zakázaná tehotným ženám*) alebo
- b) podľa lekárskeho posudku vydaného spôsobom určeným v predpisoch o starostlivosti o zdravie ohrozuje jej tehotnosť zo zdravotných príčin spočívajúcich v jej osobe**) a práci, na ktorú bola prevedená, dosahuje bez svojho zavinenia nižší pracovný príjem ako pred prevedením.

(2) V materstve sa vyrovnávací príspevok poskytuje, ak družstevníčka je v období do konca deviateho mesiaca po pôrode prevedená na inú prácu, pretože práca, ktorú predtým vykonávala,

- a) je podľa pracovnoprávných predpisov zakázaná matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode*) alebo
- b) podľa lekárskeho posudku vydaného spôsobom určeným v predpisoch o starostlivosti o zdravie ohrozuje jej zdravie alebo materské poslanie zo zdravotných príčin spočívajúcich v jej osobe**)

a pri práci, na ktorú bola prevedená, dosahuje bez svojho zavinenia nižší pracovný príjem ako pred prevedením.

(3) Vyrovnávací príspevok nepatrí za kalendárny mesiac, v ktorom družstevníčka po prevedení na inú prácu neodpracovala bez vážnych dôvodov aspoň osem pracovných dní. Za vážne dôvody sa považujú dôvody, pre ktoré sa odpúšťa neodpracovanie určeného počtu pracovných dní podľa § 37.

(4) Priemerný pracovný príjem, ktorý družstevníčka dosiahla za posledných 12 kalendárnych mesiacov pred prevedením na inú prácu, sa zisťuje spôsobom ustanoveným pre zistenie priemernej dennej pracovnej odmeny pri nemocenskom (§ 2 a 3), najviac však zo sumy 100 Kčs, počítajúc do toho i hodnotu naturálií poskytovaných ako súčasť pracovnej odmeny.

(5) Pracovným príjmom, ktorý dosahuje družstevníčka v jednotlivých kalendárnych mesiacoch po prevedení na inú prácu, sa rozumejú príjmy z pracovnej činnosti uvedenej v § 1. Ak je družstevníčka odmeňovaná za prácu podľa pracovných jednotiek, zisťuje sa základná odmena tak, že sa počet pracovných jednotiek odpracovaných v kalendárnom mesiaci násobí hodnotou plánovanej pracovnej jednotky. Priemerný denný pracovný príjem dosiahnutý po prevedení družstevníčky na inú prácu sa vypočíta tak, že sa úhra pracovných príjmov dosiahnutých v kalendárnom mesiaci delí počtom pracovných dní pripadajúcich na tento mesiac; ak bola družstevníčka prevedená na inú prácu počas kalendárneho mesiaca, delí na úhrn pracovných príjmov dosiahnutých v tomto mesiaci po prevedení na inú prácu počtom pracovných dní pripadajúcich na zvyšok mesiaca po prevedení na inú prácu. Pritom sa však od tohto počtu pracovných dní odpočítavajú pracovné dni, za ktoré patrilo nemocenské alebo podpora pri ošetrovaní člena rodiny alebo peňažná pomoc v materstve, ako aj dni neospravedlnenej neprítomnosti v práci.

(6) Vyrovnávací príspevok patrí za každý odpracovaný deň, prípadne deň, za ktorý patrí náhrada pracovnej odmeny, a je rozdielom medzi priemerným denným pracovným príjmom vypočítaným podľa odseku 4 a priemerným denným pracovným príjmom vypočítaných podľa odseku 5.

K § 19 až 28 zákona

§ 17

Predpokladom pre vznik nároku na peňažnú pomoc v materstve a na podporu pri narodení dieťaťa je, že došlo k pôrodu; pri potrate tieto nároky nevznikajú. Pre posúdenie, či ide o pôrod alebo potrat, obdobne sa použijú predpisy vydané o tom v odbore liečebno-preventívnej starostlivosti.*)

§ 18

(1) Ak nadväzuje výplata peňažnej pomoci v materstve bez prerušenia na výplatu nemocenského, určí sa peňažná pomoc v materstve z priemernej dennej pracovnej odmeny, ktorá bola základom pre určenie nemocenského.

(2) Ak je družstevníčka v čase, keď sa stará o svoje dieťa v prvom roku jeho života, opätovne tehotnú a spĺňa pritom podmienky pre nárok na peňažnú pomoc v materstve, určí sa jej peňažná pomoc v materstve z priemernej dennej pracovnej odmeny ako v predchádzajúcej materskej dovolenke, ak nastúpila novú materskú dovolenku

- a) najneskoršie do mesiaca po tom, keď jej predchádzajúce dieťa dovŕšilo jeden rok života, alebo
- b) síce neskôr, ale odo dňa, keď jej predchádzajúce dieťa dovŕšilo jeden rok života, do nástupu novej materskej dovolenky vykonávala v družstve pracovnú činnosť aspoň 25 dní a ostatné dni ju družstvo ospravedlnilo.

(3) Pri postupe podľa predchádzajúceho odseku sa dňom skutočného výkonu pracovnej činnosti v družstve kladú na roveň dni, za ktoré družstevnícke patria náhrada pracovnej odmeny, dni uznanej pracovnej neschopnosti pre chorobu alebo úraz, dni, po ktoré družstevníčka preukázateľne ošetrovala člena rodiny za okolností, za ktorých by členke družstva s vyššou úrovňou hospodárenia patrila podpora pri ošetrovaní člena rodiny, pracovné dni štúdia a pracovné dni, v ktorých družstevníčka nevykonávala prácu pre výkon verejnej funkcie alebo povinnosti alebo pre nariadenú karanténu.

§ 18a

Podpora pri narodení dieťaťa sa poskytuje aj vtedy, ak rodinná príslušníčka družstevníka porodí v čase, po ktorý družstevník vykonáva službu v ozbrojených silách s výnimkou tejto služby z povolania.

Prídavky na deti K § 30 až 35 zákona

§ 19

Sústavná príprava dieťaťa na budúce povolanie

(1) Za sústavnú prípravu dieťaťa na budúce povolanie po skončení povinnej školskej dochádzky sa z hľadiska poskytovania prídavkov na deti považuje

- a) príprava v učebnom pomere,¹⁾
- b) príprava v pracovnom pomere,²⁾
- c) príprava na povolanie v zariadeniach pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť,³⁾
- d) štúdiom na školách zriadených podľa školských predpisov, ktoré poskytujú stredné, vyššie a vysokoškolské vzdelanie,⁴⁾ s výnimkou štúdia popri zamestnaní (externého, diaľkového, večerného a pod.) a štúdia po dobu výkonu vojenskej základnej služby.

(2) Ako doba štúdia sa posudzuje aj

- a) doba od skončenia výučby v jednom školskom roku do začiatku výučby v nasledujúcom školskom roku, ak dieťa pokračuje bez prerušenia v ďalšom štúdiu,
- b) doba školských prázdnin bezprostredne nadväzujúcich na skončenie štúdia, pokiaľ dieťa nevstúpilo do trvalého zamestnania, prípadne nezačalo vykonávať inú trvalú pracovnú činnosť,
- c) doba po absolvovaní školy, ktorá je v jednotlivých odboroch ustanovená pre vykonanie záverečnej skúšky alebo obhájenie diplomovej práce, najdlhšie však doba jedného roka, pokiaľ dieťa nevstúpilo do trvalého zamestnania, prípadne nezačalo vykonávať inú trvalú pracovnú činnosť,
- d) štúdiom na iných školách alebo v kurzoch, ak je svojím rozsahom a úrovňou podľa rozhodnutia Ministerstva (Povereníctva) školstva postavené na roveň štúdiu na školách uvedených v odseku 1 písm. d).

§ 20

Vlastný príjem dieťaťa

(1) Do vlastného príjmu dieťaťa sa zahrňa mzda (odmena, náhrada mzdy) a iné opakujúce sa príjmy patriace priamo dieťaťu. Do vlastného príjmu dieťaťa sa počíta úhrn takýchto príjmov, ktoré dieťa malo v kalendárnom mesiaci; pritom pre poskytnutie prídavkov za bežný kalendárny mesiac je rozhodujúci vlastný príjem dieťaťa v bezprostredne predchádzajúcom kalendárnom mesiaci, pokiaľ tento mesiac spadá do doby sústavnej prípravy na budúce povolanie.

(2) Do vlastného príjmu dieťaťa sa nezahŕňajú:

- a) štipendiá poskytované podľa príslušných štipendijných predpisov; do vlastného príjmu sa však zahŕňajú štipendiá, ktoré majú povahu náhrady zárobku,
- b) hodnota bezplatného internátneho zaopatrenia a bezplatne poskytovaných jedál a ošatenia podľa predpisov o hmotnom zaopatrení mládeže pripravujúcej sa na budúce povolanie a hodnota naturálií, ktoré sa poskytujú študentom vysokých škôl pri výkone vojenských povinností cez prázdniny,
- c) výživné (alimenty) poskytované na dieťa,
- d) sirotsky dôchodok vrátane prípadného zvýšenia pre bezvládnosť,
- e) zárobok za prácu vykonávanú v čase od skončenia výučby v jednom školskom roku do začiatku výučby v nasledujúcom školskom roku, ak dieťa pokračuje bez prerušenia v ďalšom štúdiu na tej istej alebo inej škole, zárobok za prácu v čase školských prázdnin v prípadoch uvedených v § 19 ods. 2 písm. b), ako aj zárobok, ktorý učeň alebo mladistvý pripravujúci sa na budúce povolanie v pracovnom pomere získal za prácu vykonávanú v čase dovolenky na zotavenie,
- f) zárobok študenta (žiaka) za práce organizované alebo zadané školou alebo po dohode so školskými orgánmi,
- g) príležitostný zárobok za výpomoc alebo za obdobné dočasné práce, ako aj zárobok za práce podľa dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru.⁵⁾

(3) Ak je dieťa v učebnom pomere v družstve, ktoré odmeňuje prácu podľa pracovných jednotiek, určí sa jeho vlastný príjem za odpracované pracovné jednotky tak, že sa peňažná hodnota pracovnej jednotky v plánovanej výške, vrátane hodnoty naturálií pripadajúcich na túto jednotku, vynásobí počtom pracovných jednotiek, ktoré učeň odpracoval v kalendárnom mesiaci; ak má učeň ešte iné príjmy uvedené v odseku 1, prihliada sa na úhrn všetkých príjmov.

(4) Ministerstvo práce a sociálnych vecí ustanoví po dohode so zúčastnenými ústrednými orgánmi, či a v akom rozsahu sa zahŕňajú do vlastného príjmu dieťaťa spoločenské podpory na deti, ktoré budú zavedené alebo novoupravené po 30. júni 1968.

§ 22

Odpracovaný deň

(1) Za odpracovaný deň sa považuje deň, v ktorom družstevník pracoval po celý normálny pracovný čas určený pracovným poriadkom alebo stanovami pre družstevníkov zaradených do rovnakej práce. Ak družstevník nepracoval po celý tento čas, považuje sa deň za odpracovaný, len ak družstvo ospravedlnilo neprítomnosť družstevníka v práci po zvyšujúcu časť denného pracovného času.

(2) Do pracovnej doby rozhodujúcej pre zápočet pracovného dňa podľa predchádzajúceho odseku sa započítava pre účely prídavkov na deti doba odpracovaná v súbežnom zamestnaní.

§ 23

Zápočet dní z predchádzajúceho pracovného pomeru

(1) V mesiaci, v ktorom prestúpil do družstva pracovník alebo príslušník ozbrojených síl, započítavajú sa pracovné dni započítateľné zo zamestnania zakladajúceho nemocenské poistenie a pracovné dni pripadajúce na čas výkonu služby v ozbrojených silách, pokiaľ z nich nevzniká nárok na prídavky na deti (na výchovné príslušníkov ozbrojených síl) už podľa predpisov o nemocenskom poistení platných pre pracovníkov (o materiálnom zabezpečení príslušníkov ozbrojených síl).

(2) V mesiaci, v ktorom vstúpil do družstva družstevník, ktorý nebol zamestnaný a ktorý nebol príslušníkom ozbrojených síl ani členom družstva, sa ako pracovné dni započítavajú dni uvedené v § 30 ods. 3 písm. a), b) a c) zákona, dni, po ktoré sa družstevník sústavne pripravoval na budúce povolanie (§ 19), dni, po ktoré poberal dôchodok z dôchodkového zabezpečenia, ako aj dni, po ktoré bol vedený v evidencii národného výboru ako uchádzač o zamestnanie.

§ 32

Pobyt dieťaťa v ústave

Denný alebo týždenný pobyt dieťaťa v ústave (zariadení) pre starostlivosť o mládež sa nepovažuje za plné priame zaopatrenie dieťaťa v zmysle § 35 zákona, ak je dieťa aj v pravidelnej starostlivosti rodiča alebo iného oprávneného.

§ 33

Prídavky na vnukov a súrodencov

Družstevníkovi patria prídavky na deti na jeho vnuka a súrodenca, ak sú splnené podmienky ustanovené pre nárok na prídavky na deti, ak má družstevník vnuka (súrodenca) v priamom zaopatrení a ak nemožno prídavky na deti (výchovné) priznať zo zabezpečenia (nemocenského poistenia alebo materiálneho zabezpečenia príslušníkov ozbrojených síl) žiadneho z rodičov dieťaťa.

§ 33a

Súbeh prídavkov a výchovného v tej istej rodine

(1) Ak patria v tej istej rodine na niektoré deti družstevníka alebo jeho manžela výchovné k dôchodku a na ostatné prídavky na deti, poskytne sa na žiadosť družstevníka k súčtu prídavkov a výchovného, ktoré sa poskytujú na tieto deti, doplatok do výšky prídavkov, ktoré by družstevníkovi inak patrili na všetky tieto deti; predpokladom pre takýto postup je, že u dieťaťa, na ktoré sa poskytuje výchovné, sú inak splnené podmienky ustanovené pre priznanie prídavkov na deti.

(2) Ak zanikol nárok na výchovné k dôchodku a na dieťa sa poskytlo výchovné ešte za časť kalendárneho mesiaca, za ktorý boli splnené aj podmienky pre priznanie prídavkov na toto dieťa, poskytnú sa prídavky znížené o časť vyplateného výchovného pripadajúcu na tento mesiac.

§ 34

Prídavky na deti v iných prípadoch

Okresný národný výbor môže v jednotlivých odôvodnených prípadoch

- a) priznať prídavky na dieťa, ktoré po skončení povinnej školskej dochádzky nemohlo byť z vážnych dôvodov prijaté do učebného pomeru alebo do zamestnania (trvalej pracovnej činnosti v družstve), ak je plne odkázané výživou na družstevníka, najdlhšie však do konca školského roka, ktorý bezprostredne nasleduje po skončení povinnej školskej dochádzky,
- b) priznať prídavky na deti, ak družstevník nemohol splniť podmienku odpracovania určeného počtu pracovných dní z iných vážnych dôvodov alebo v iných prípadoch, než ktoré sú uvedené v zákone, alebo družstevníčka nemohla túto podmienku splniť, pretože čerpala ďalšiu (neplatenú) materskú dovolenku,
- c) priznať prídavky na deti zo zabezpečenia družstevníka, ktorý má dieťa v priamom zaopatrení, aj keď nepatrí do okruhu oprávnených, ak oprávnený s týmto postupom súhlasí a nebude prídavky sám poberať a ak taký postup je v prospech dieťaťa; súhlas oprávneného netreba, ak je preukázané, že pravidelne neplní podmienky pre poskytovanie prídavkov na deti, najmä podmienku odpracovania určeného počtu pracovných dní a ohrozuje tak plynulé poskytovanie prídavkov.

§ 35**Prídavky na deti, ktoré sa zdržujú v cudzine**

Prídavky na deti sa družstevníkom priznávajú a vyplácajú, pokiaľ sú splnené určené podmienky, aj na deti, ktoré sa zdržujú v cudzine:

- a) ak ide o prechodný pobyt dieťaťa mimo územia Československej socialistickej republiky z dôvodov liečenia, rekreácie alebo štúdia,
- b) ak dieťa sprevádza svojho rodiča, ktorý je na prechodný čas v cudzine, alebo
- c) ak poskytovanie prídavkov na deti je dohodnuté medzištátnym dohovorom.

§ 36**Súbeh nárokov**

Ak sú podmienky pre poskytovanie prídavkov na deti splnené u niekoľkých družstevníkov a dieťa nie je v priamom zaopatrení žiadneho z nich, poskytnú sa prídavky, pokiaľ sa nedohodnú inak, zo zabezpečenia toho z nich, kto na dieťa prispieva vyššou sumou; do tejto sumy sa nezahŕňajú prídavky priznané na toto dieťa. Obdobne to platí vtedy, ak sú viacerí oprávnení z rôznych sústav zabezpečenia (poistenia).

§ 36a**Prídavky na deti v trvalej starostlivosti, nahrádzajúcej starostlivosť rodičov**

Prídavky sa priznávajú, ak sú inak splnené ustanovené podmienky, aj na dieťa, ktoré má družstevník alebo jeho manžel v trvalej starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov; predpokladom je, že na toto dieťa nemožno priznať prídavky zo zabezpečenia (poistenia) niekoho iného.

Štvrtý oddiel**Dôchodkové zabezpečenie****§ 37****Doba pracovnej činnosti K § 39 ods. 2 zákona**

Za vážny dôvod, pre ktorý sa odpúšťa neodpracovanie určeného počtu pracovných dní, považuje sa najmä výkon verejnej funkcie, účasť na odbornom alebo politickom školení, uznaná práceneschopnosť pre chorobu alebo úraz a materská dovolenka (ďalšia materská dovolenka).

Zhodnotenie rôznych druhov dôchodkového zabezpečenia (poistenia, zaopatrenia) K § 39 ods. 3 zákona**§ 38****Vstup pracovníka do družstva s vyššou úrovňou hospodárenia**

(1) Ak vstúpil alebo vstúpi do družstva s vyššou úrovňou hospodárenia pracovník alebo člen výrobného družstva alebo príslušník ozbrojených síl alebo bezpečnostných sborov, ktorému nevznikol nárok na starobný ani na invalidný dôchodok, posudzuje sa doba, ktorú získal v dôchodkovom zabezpečení (zaopatrení) ako by bola získaná v dôchodkovom zabezpečení členov družstiev s vyššou úrovňou hospodárenia, a to tak pre nárok na dôchodok, ako aj pre jeho výšku, pokiaľ nie je v § 44 ods. 3 a 4 zákona ustanovené ináč.

(2) Ak člen družstva s vyššou úrovňou hospodárenia pred vstupom do družstva vykonával zamestnanie I. (II.) pracovnej kategórie, je zvýšenie základnej výmery dôchodku podľa § 45 ods. 2 a

§ 54 ods. 4 za každý rok zamestnania I. pracovnej kategórie 2% a za každý rok zamestnania II. pracovnej kategórie 1,5% priemernej mesačnej pracovnej odmeny.

(3) Pokiaľ sa kryjú doby zamestnania a pracovnej činnosti v družstve, započítavajú sa len raz, a to podľa predpisov pre člena družstva výhodnejších.

(4) Predchádzajúce odseky platia obdobne, ak pracovník vstúpil alebo vstúpi do družstva, ktoré nebolo uznané za družstvo s vyššou úrovňou hospodárenia, bolo však za také družstvo uznané do dňa, ktorým členovi družstva vznikol nárok na dôchodok.

Vstup pracovníka do družstva, ktoré nebolo uznané za družstvo s vyššou úrovňou hospodárenia

§ 39

Ak vstúpil alebo ak vstúpi pracovník alebo člen výrobného družstva alebo príslušník ozbrojených síl alebo bezpečnostných sborov, ktorému nevznikol nárok na starobný dôchodok ani na invalidný dôchodok, do družstva, ktoré nebolo uznané za družstvo s vyššou úrovňou hospodárenia, posudzuje sa doba, ktorú získal v dôchodkovom zabezpečení (zaopatrení), pre nárok na dôchodok, ako by bola získaná v dôchodkovom zabezpečení družstevných roľníkov, pokiaľ nie je inak ustanovené v § 44 ods. 3 a 4, § 48 ods. 3 a v § 59 ods. 4 zákona.

§ 40

(1) Členovi družstva, ktorý bol zo svojho doterajšieho zamestnania vyslaný zastávať vedúcu funkciu v jednotnom roľníckom družstve na jeho kádrové posilnenie a plní v ňom podľa zistenia okresného národného výboru svoje poslanie, patria dávky dôchodkového zabezpečenia podľa predpisov o dôchodkovom zabezpečení pracovníkov, pokiaľ sú tieto predpisy pre neho priaznivejšie, ak získal ku dňu vstupu do družstva aspoň 5 rokov započítateľných podľa predpisov o dôchodkovom zabezpečení pracovníkov. Dôchodok nesmie byť pritom vymeraný z nižšej priemernej mesačnej pracovnej odmeny, než by bol priemerný mesačný zárobok vypočítaný ku dňu vstupu do družstva podľa predpisov o dôchodkovom zabezpečení pracovníkov.

(2) Členovi družstva, ktorý zo svojho doterajšieho zamestnania vstúpil bezprostredne do družstva v pohraničí v rámci organizovaného náboru pre dosídlenie pohraničia, patria dávky dôchodkového zabezpečenia podľa predpisov o dôchodkovom zabezpečení pracovníkov, pokiaľ sú tieto predpisy pre neho priaznivejšie, ak získal ku dňu vstupu do družstva aspoň 5 rokov započítateľných podľa predpisov o dôchodkovom zabezpečení pracovníkov. Ustanovenie odseku 1 veta druhá platí obdobne.

(3) Členovi družstva, ktorý zo svojho doterajšieho zamestnania vstúpil alebo vstúpi bezprostredne do družstva, patria dávky dôchodkového zabezpečenia podľa predpisov o dôchodkovom zabezpečení pracovníkov, pokiaľ sú tieto predpisy pre neho priaznivejšie, ak získal aspoň 5 rokov v dôchodkovom zabezpečení pracovníkov a ak ide o nárok na starobný dôchodok, aspoň 10 rokov započítateľných ku dňu vstupu do družstva podľa predpisov o dôchodkovom zabezpečení pracovníkov; pritom sa priemerný mesačný zárobok určí z pracovných odmien dosiahnutých v družstve a z hrubých zárobkov zo zamestnania, ktoré člen družstva dosiahol za posledných 10, prípadne 5 rokov pred vznikom nároku na dôchodok.

(4) Vstup do družstva sa považuje za bezprostredný, ak sa pracovník stal jeho členom do troch mesiacov od skončenia zamestnania; ak náhradná doba (§ 40 ods. 1 zákona) neprerušene nadväzuje na dobu skončeného zamestnania, začína sa trojmesačná lehota od skončenia tejto náhradnej doby. Za bezprostredný vstup do družstva sa považuje aj vstup bývalého pracovníka, ktorý ako jednotlivý hospodáriaci roľník hospodáril ako osídlenec poľnohospodárskej pôdy alebo

na pôde pridelenej podľa predpisov o pozemkovej reforme a potom sa stal členom družstva do konca kalendárneho roka nasledujúceho po roku, v ktorom bolo družstvo založené, a zotrval v ňom.

(5) Do doby 5 (10) rokov dôchodkového zabezpečenia pracovníkov uvedenej v odsekoch 1 až 3 nezapočítavajú sa náhradné doby.

(6) Ustanovenia predchádzajúcich odsekov platia obdobne tiež o nárokoch člena družstva, ktorý bol pred vstupom do družstva členom výrobného družstva alebo príslušníkom ozbrojených síl alebo bezpečnostných sborov.

(7) Ustanovenia predchádzajúcich odsekov sa nevzťahujú na osoby uvedené v § 2 zákona.

§ 41

Vstup jednotlivce hospodáriaceho roľníka do družstva

(1) Nároky člena družstva, ktorý bol pred vstupom do družstva dôchodkovo poistený ako jednotlivo hospodáriaci roľník alebo ako iná samostatne hospodáriaca osoba alebo ako spolupracujúci člen rodiny a ktorý nesplnil podmienky pre nárok na starobný alebo invalidný dôchodok z tohto poistenia, sa posudzujú podľa predpisov platných pre družstevných roľníkov. Ak došlo ku vstupu do družstva po 30. júni 1964, platí ustanovenie predchádzajúcej vety, len ak bolo za celú dobu dôchodkového poistenia zaplatené poistné.

(2) Nároky z dôchodkového zabezpečenia člena družstva, ktorý bol pred vstupom do družstva poistený ako jednotlivo hospodáriaci roľník alebo iná samostatne hospodáriaca osoba alebo ako spolupracujúci člen rodiny a ktorý nesplnil podmienky pre nárok na starobný alebo invalidný dôchodok z tohto poistenia a vstúpil ako člen priamo do družstva s vyššou úrovňou hospodárenia, posudzujú sa podľa predpisov platných pre členov takéhoto družstva až po uplynutí 5 rokov od vstupu do družstva; do uplynutia tohto času sa jeho nároky na dávky dôchodkového zabezpečenia posudzujú podľa predpisov platných pre členov družstiev, ktoré neboli uznané za družstva s vyššou úrovňou hospodárenia. Splnenie podmienky uplynutia piatich rokov od vstupu do družstva sa nevyžaduje, ak nárok na dávku vznikol následkom pracovného úrazu.

§ 42

Náhradné doby K § 40 ods. 1 písm. a) zákona

Ako náhradná doba sa započítava

- a) doba základnej (prezenčnej) služby, vojenského výcviku, cvičenia v zbrani, činnnej služby za mobilizácie a inej služby vykonávanej v armáde Československej republiky od 28. októbra 1918 do 31. decembra 1939 a v československej armáde a v bezpečnostných sboroch od 9. mája 1945, pokiaľ sa tieto služby nevykonávali z povolaní,
- b) doba činnnej služby v pomere bývalých ďalej slúžiacich poddôstojníkov alebo ďalšej dobrovolnej činnnej služby vykonávanej podľa vládneho nariadenia č. 224/1934 Zb. o podporučíkoch a poručíkoch v ďalšej činnnej službe v obdobiach uvedených pod písm. a).

Priemerná mesačná pracovná odmena K § 42 zákona

§ 43

Príjem z pracovnej činnosti

(1) Za príjem z pracovnej činnosti sa pre výpočet priemernej mesačnej pracovnej odmeny považujú:

- a) základné odmeny vrátane odmien poskytovaných družstevníkovi ako podiel na produkcii poľnohospodárskych plodín, ktorú dosiahol; výška týchto odmien sa určí podľa nákupných cien plodín,
- b) prémie poskytované z prevádzkových prostriedkov družstva ako súčasť pracovnej odmeny a podiely na hospodárskych výsledkoch družstva; iné prémie v rozsahu určenom Ministerstvom práce a sociálnych vecí,
- c) vyrovnávacie príspevky poskytované z prostriedkov družstiev alebo zo štátnych prostriedkov*),
- d) hodnota naturálií poskytovaných ako súčasť pracovnej odmeny (§ 1 ods. 2),
- e) mimoriadne odmeny vyplatené v súvislosti s pracovnou činnosťou družstevníka,
- f) náhrady za ušlú pracovnú odmenu.

Za súčasť príjmov z pracovnej činnosti sa považuje aj časť príspevku družstva na čiastočnú úhradu nákladov sociálneho zabezpečenia; táto časť je v čase od 1. januára 1964 do 31. decembra 1967 11,2% a od 1. januára 1968 12,5% úhrnu príjmov z pracovnej činnosti družstevníka uvedených pod písm. a) až f).

(2) Ak mal člen družstva v dobe, z ktorej sa vypočítava priemerná mesačná pracovná odmena, zárobok plynúci zo zamestnania alebo odmenu za výkon funkcie ako poslanec národného výboru, považujú sa aj tieto príjmy v hrubej výške za príjem z pracovnej činnosti.

(3) Do príjmu z pracovnej činnosti družstevníka, ktorý bol pred vstupom alebo opätovným vstupom do družstva dôchodkovo zabezpečený ako pracovník, ako člen výrobného družstva, ako vojak v povolania alebo ako príslušník bezpečnostných sborov, započítavajú sa aj zárobky započítateľné podľa predpisov o sociálnom zabezpečení pracovníkov.

(4) Starobný alebo invalidný (čiastočný invalidný) dôchodok družstevníka, ktorý požíva alebo už požíval niektorý z týchto dôchodkov z dôchodkového zabezpečenia pracovníkov, nesmie sa vymerať z nižšej priemernej mesačnej pracovnej odmeny, než koľko bol priemerný mesačný zárobok, z ktorého sa vymerať skorší dôchodok.

(5) Ustanovenia o výpočte priemerného ročného zárobku pracovníkov, ktorí boli uvoľnení alebo premiestnení v dôsledku reorganizácie priemyslu alebo štátnej správy, ku dňu ich uvoľnenia alebo premiestnenia, platia obdobne pre výpočet priemernej mesačnej pracovnej odmeny, ak je to pre družstevníka výhodnejšie**).

§ 44

Odpočítavanie niektorých dôb pri výpočte priemernej mesačnej pracovnej odmeny

(1) Do doby, z ktorej sa vypočítava priemerná mesačná pracovná odmena, zahrňujú sa tiež obdobia, v ktorých družstevník nemal žiadnu pracovnú odmenu ani iné príjmy. Do tejto doby sa však nezahrňujú náhradné doby a doby, po ktoré bola pracovná činnosť prerušená z vážnych dôvodov (§ 41 ods. 2 zákona) a neprizerá sa ani na príjmy dosiahnuté v týchto dobách.

(2) Ak bol člen družstva v dobe, z ktorej sa vypočítava priemerná mesačná pracovná odmena, dôchodkovo poistený ako jednotlivo hospodáriaci roľník alebo ako iná samostatne hospodáriaca osoba alebo ako spolupracujúci člen rodiny, nezahrňuje sa toto obdobie do doby, z ktorej sa vypočítava priemerná mesačná pracovná odmena a neprizerá sa ani na príjmy dosiahnuté v tomto období.

(3) Na dobu učňovského pomeru alebo štúdia ani na príjmy v tejto dobe dosiahnuté sa neprizerá, ak je to pre družstevníka výhodnejšie.

(4) Pri výpočte priemernej mesačnej pracovnej odmeny sa neprizerá na dobu materskej dovolenky a ďalšej materskej dovolenky, ani keď členka družstva nemá nárok na peňažnú pomoc v materstve (§ 27 ods. 4 zákona).

(5) Ak sa kryje náhradná doba s dobou pracovnej činnosti, prizerá sa na dobu pracovnej činnosti a na príjmy v nej dosiahnuté, ak je to pre družstevníka výhodnejšie. Ak je to pre družstevníčku výhodnejšie, nehľadí sa na dobu, po ktorú sa jej po prevedení na inú prácu pre tehotnosť alebo materstvo poskytoval vyrovnávací príspevok ani na príjmy dosiahnuté v tejto dobe.

§ 45

Rok vzniku a rok zániku dôchodkového zabezpečenia

(1) Ak rok vzniku dôchodkového zabezpečenia spadá do obdobia posledných 10 alebo 5 kalendárnych rokov, za ktoré sa vypočítava priemerná mesačná pracovná odmena, vypočítava sa táto odmena aj za dobu kratšiu ako 10 (5) rokov z úhrnu príjmov z pracovnej činnosti dosiahnutých za kalendárne roky po roku vzniku dôchodkového zabezpečenia.

(2) Pri výpočte priemernej mesačnej pracovnej odmeny sa neprizerá na dobu pracovnej činnosti, ani na príjmy dosiahnuté v kalendárnom roku, v ktorom

- a) družstevník sa po prvý raz účastnil dôchodkového zabezpečenia z pracovnej činnosti v družstve,
- b) družstevníkovi vznikol nárok na dôchodok alebo v ktorom družstevník skončil pracovnú činnosť po vzniku nároku na starobný dôchodok (§ 42 ods. 2 zákona).

(3) Ak však kalendárny rok predchádzajúci bezprostredne kalendárnemu roku, v ktorom vznikol nárok na dôchodok, je zároveň rokom, v ktorom sa družstevník po prvý raz účastnil dôchodkového zabezpečenia z pracovnej činnosti v družstve, vypočíta sa primeraná mesačná pracovná odmena z pracovných odmien dosiahnutých za celý čas pracovnej činnosti; to isté platí, ak nárok na dôchodok vznikne v kalendárnom roku, ktorý je taktiež rokom, v ktorom po prvý raz vzniklo dôchodkové zabezpečenie.

Starobný dôchodok

§ 46

K § 44 ods. 1 a 2 zákona

(1) Podmienka výchovy dieťaťa je splnená, ak sa členka družstva stará alebo sa starala o dieťa aspoň do skončenia jeho povinnej školskej dochádzky.

(2) Podmienka výchovy dieťaťa je splnená tiež, ak sa členka družstva nemohla dočasne osobne starať o dieťa alebo dokončiť jeho výchovu z vážnych dôvodov, najmä pre chorobu alebo preto, že dieťa zomrelo alebo bolo dlhší čas v ústavnej starostlivosti. Podmienka výchovy nie je splnená, ak dieťa zomrelo do šiestich mesiacov po narodení alebo ak sa členka družstva ujala výchovy dieťaťa krátko pred dosiahnutím jeho plnoletosti.

(3) Starostlivosť ženy o iné než jej (i osvojené) dieťa, ktorého obaja rodičia alebo matka žijú, hodnotí sa členke družstva pre nárok na starobný dôchodok, len ak dieťa je na ňu prevážne odkázané výživou, ktorú mu nemôžu zo závažných príčin zabezpečiť jeho rodičia.

§ 47

K § 44 ods. 4 zákona

Členovi družstva, ktorý bol pred vstupom do družstva pracovníkom v pracovnom pomere, nesplňuje podmienky pre nárok na starobný dôchodok podľa § 44 ods. 4 zákona, splňoval by však podmienky pre nárok na starobný dôchodok podľa predpisov o dôchodkovom zabezpečení platných

pre pracovníkov, kedy bol po čas, po ktorý bol pracovne činný v družstve, zotrval ďalej v zamestnaní, patrí starobný dôchodok podľa predpisov o dôchodkovom zabezpečení platných pre pracovníkov.

§ 48

K § 45 zákona

(1) Nárok na starobný dôchodok vo výške ustanovenej pre členov družstiev s vyššou úrovňou hospodárenia má aj člen takého družstva, ktorý splnil podmienky pre nárok na tento dôchodok v čase, keď družstvo ešte nebolo uznané za družstvo s vyššou úrovňou hospodárenia, je nepretržite pracovne činný (§ 39 zákona) v družstve i po vzniku nároku na starobný dôchodok a tento dôchodok nepoberá; starobný dôchodok v tejto výške patrí najskôr odo dňa, keď družstvo bolo uznané za družstvo s vyššou úrovňou hospodárenia.

(2) Nárok na starobný dôchodok vo výške ustanovenej predpismi platnými pre členov družstiev s vyššou úrovňou hospodárenia má aj požívateľ invalidného (čiastočného invalidného) dôchodku z dôchodkového zabezpečenia členov družstiev, ktoré doteraz neboli uznané za družstvá s vyššou úrovňou hospodárenia, ak je nepretržite pracovne činný (§ 39 zákona) v družstve s vyššou úrovňou hospodárenia a spĺňa podmienky pre nárok na starobný dôchodok; starobný dôchodok v tejto výške však patrí najskôr odo dňa, keď družstvo bolo uznané za družstvo s vyššou úrovňou hospodárenia. Základná výmera starobného dôchodku sa nezvyšuje za dobu pracovnej činnosti pred vznikom nároku na tento dôchodok, po ktorú sa poskytoval invalidný dôchodok.

(3) Ustanovenia predchádzajúcich odsekov sa nepoužijú, ak sú pre člena družstva priaznivejšie predpisy o dôchodkovom zabezpečení členov družstiev, ktoré neboli uznané za družstvá s vyššou úrovňou hospodárenia.

§ 49

K § 49 zákona

(1) Ak starobný dôchodok nebol vymeraný z priemernej mesačnej pracovnej odmeny, vypočíta sa zvýšenie dôchodku z priemernej mesačnej pracovnej odmeny určenej za dobu pracovnej činnosti po splnení podmienok pre nárok na dôchodok.

(2) Ak družstevník požiada, aby mu namiesto výplaty starobného dôchodku bol nárok na tento dôchodok zvyšovaný, môže znovu požiadať o výplatu tohto dôchodku najskôr po uplynutí jedného roku.

Invalidný (čiastočný invalidný) dôchodok

§ 50

K § 51 ods. 3 zákona

(1) Za dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav sa považuje nepriaznivý zdravotný stav, ktorý podľa poznatkov lekárskej vedy potrvá dlhšie ako rok.

(2) Sústavnou pracovnou činnosťou je pracovná činnosť v družstve vykonávaná s určitou pravidelnosťou a v takom rozsahu, že dosiahnutá pracovná odmena tvorí stály zdroj príjmu člena družstva.

(3) Úplne invalidným je tiež člen družstva, ktorý pre svoj dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav môže síce vykonávať sústavnú pracovnú činnosť, avšak len za celkom mimoriadnych podmienok (napr. slepci, osoby s veľmi ťažkými ortopedickými chybami).

(4) Pracovná činnosť je celkom neprimeraná skorším schopnostiam a spoločenskému významu doterajšieho povolania, ak je členovi družstva celkom cudzia a odľahlá jeho doterajšej pracovnej činnosti a ak sa v nej dostatočne nevyužívajú jeho skoršie schopnosti, takže z hľadiska spoločnosti nie je účelné, aby vykonával takúto neprimeranú pracovnú činnosť. Skoršími schopnosťami člena družstva sa rozumejú tak vrodené telesné a duševné schopnosti, ako aj zručnosti, vedomosti a skúsenosti, ktoré získal pred dlhodobým zhoršením zdravotného stavu prípravou na povolanie alebo štúdiom v školách všetkých stupňov, prípadne dlhšie trvajúcim výkonom kvalifikovanej pracovnej činnosti.

§ 51

K § 51 ods. 4 zákona

(1) Za podstatný pokles príjmu z pracovnej činnosti člena družstva sa spravidla považuje, ak priemer jeho hrubých mesačných príjmov z pracovnej činnosti za posledných 12 mesiacov je aspoň o tretinu nižší ako priemerná mesačná pracovná odmena, z ktorej sa vypočítava dôchodok, avšak neobmedzená podľa § 42 ods. 3 zákona. Ak však ide o dôchodok, ktorý podľa predpisov skoršie platných nebol určený z priemernej mesačnej pracovnej odmeny alebo ak sa člen družstva stal čiastočne invalidným v čase prípravy na povolanie alebo ak po priznaní dôchodku nastali podstatné zmeny v odmeňovaní družstevníkov za prácu, porovnáva sa priemer príjmov družstevníka spravidla za posledných 12 mesiacov s priemernou pracovnou odmenou obvykle dosahovanou v tom istom období za pracovnú činnosť, ktorú vykonával člen družstva v čase vzniku nároku na dôchodok. Ak je člen družstva (požívateľ čiastočného invalidného dôchodku) pracovne činný v družstve, ktoré odmeňuje prácu v pracovných jednotkách, považuje sa spravidla za podstatný pokles príjmu z pracovnej činnosti, ako člen družstva nie je schopný pre dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav odpracovať a skutočne neodpracoval ani dve tretiny priemeru počtu pracovných jednotiek, ktorý odpracoval v posledných dvanástich mesiacoch pred vznikom čiastočnej invalidity.

(2) Ak príjem z pracovnej činnosti člena družstva (požívateľa čiastočného invalidného dôchodku) nie je viac ako 1000 Kčs mesačne, považuje sa podmienka podstatného poklesu príjmu z pracovnej činnosti za splnenú.

(3) Pracovná činnosť rovnako kvalifikovaná je pracovná činnosť, ktorá nie je celkom odľahlá doterajšej pracovnej činnosti, kladie podobné požiadavky na zdatnosť pracovníka a spravidla mu umožňuje dosiahnuť približne rovnaký pracovný príjem ako z doterajšej pracovnej činnosti.

(4) Zvlášť uľahčenými pracovnými podmienkami sú podstatné pracovné úľavy, najmä osobitná úprava pracovného času (napr. skrátenie pracovného času a rozmnoženie alebo predĺženie pracovných prestávok), zníženie požiadaviek na pracovný výkon družstevníka pracujúceho v úkole a pod.

(5) Pracovná činnosť menej kvalifikovaná je pracovná činnosť, na ktorú družstevník stačí svojimi telesnými a duševnými schopnosťami, ktorá však pri porovnaní s doterajšou pracovnou činnosťou kladie menšie požiadavky na telesnú silu, zručnosť, vedomosti a skúsenosti, prípadne na zodpovednosť družstevníka a spravidla mu umožňuje dosiahnuť len podstatne nižší pracovný príjem než z doterajšej pracovnej činnosti.

§ 52

K § 53 zákona

Rovnaké nároky, aké má člen družstva pri pracovnom úraze, má tiež pri úraze, ktorý utrpel pri osobitných druhoch činnosti a za okolností uvedených vo vyhláske, ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení*), pokiaľ dôchodok podľa zákona o sociálnom zabezpečení nie je výhodnejší.

Pritom sa za priemernú mesačnú pracovnú odmenu (§ 42 zákona) považuje najmenej suma 800 Kčs.

§ 53

K § 54 a § 74e ods. 6 zákona

Ak sa stal úplne (čiastočne) invalidným účastník odboja, ktorý utrpel poškodenie zdravia následkom účasti v odboji (väznenia alebo internácie z dôvodov fašistickej perzekúcie v dobe neslobody), predpokladá sa, že úplná (čiastočná) invalidita vznikla v súvislosti s odbojovou činnosťou (väznením, internáciou), ak táto súvislosť nie je vylúčená povahou prípadu.

§ 54

K § 54 ods. 1 až 4 a § 55 zákona

Ak sa stal člen družstva s vyššou úrovňou hospodárenia, ktorý už skôr poberal invalidný dôchodok, znovu úplne invalidným, hodnotí sa pre výšku invalidného dôchodku aj doba poberania skoršieho invalidného dôchodku, ak táto doba bola hodnotená ako doba pripočítaná pre výšku tohto skoršieho dôchodku.

§ 55

K § 60 ods. 3 zákona

Všeobecné životné podmienky značne sťažuje taký dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav, ktorý sa prejavuje zjavnými chorobnými príznakmi alebo chybami (napr. stav po amputácii končatiny), pre ktoré člen družstva môže vykonávať bežné životné úkony (obliekanie, obstarávanie jedla, cesta do práce) a uspokojovať obvyklé spoločenské a kultúrne potreby (návšteva verejných miestností, kultúrnych podnikov) len so značnými ťažkosťami pri porovnaní so zdravými pracujúcimi, ktorí žijú v podobnom prostredí.

§ 56

K § 65 ods. 2 zákona

O splnení podmienky výchovy dieťaťa pre vznik nároku na vdovský dôchodok platí § 46 ods. 1 až 3.

§ 57

Súbeh vdovského dôchodku s iným dôchodkom a s príjmom zo zárobkovej činnosti

K § 67 zákona

(1) Príjmom zo zárobkovej činnosti je nielen pracovná odmena za pracovnú činnosť v družstve, ale aj príjem z akejkoľvek činnosti pravidelne vykonávanej. Do príjmu sa zahrňujú aj peňažné dávky zo zabezpečenia v chorobe (z nemocenského poistenia), ktoré nahrádzujú ušlý príjem zo zárobkovej činnosti. Ak však ide o zárobkovú činnosť, ktorá by zakladala dôchodkové poistenie jednotlivo hospodáriacich roľníkov a ostatných samostatne hospodáriacich osôb, považujú sa za príjem z tejto činnosti vymeriavacie základy určené predpismi o dôchodkovom poistení uvedených osôb.

(2) Do úhrnu dôchodku a príjmu zo zárobkovej činnosti sa nezapočítava zvýšenie dôchodku pre bezvládnosť.

(3) Starostlivosťou o dieťa sa rozumie starostlivosť poskytovaná dieťaťu do skončenia povinnej školskej dochádzky; potom najdlhšie do 26. roku veku dieťaťa, ak je splnená niektorá z podmienok uvedených v § 68 ods. 3 zákona.

(4) Ak pracujúcej požívateľke vdovského dôchodku patrí invalidný (čiastočný invalidný) dôchodok alebo starobný dôchodok (§ 49 a 96 zákona), vykoná sa najprv úprava dôchodkov podľa § 94 zákona a vdovský dôchodok alebo jeho časť sa kráti pre súbeh so zárobkom podľa ustanovení o súbehu vdovského dôchodku so zárobkom.

§ 58

Sirotský dôchodok a výchovné

K § 68 ods. 4 zákona a § 73 ods. 5 zákona

Za vlastný príjem dieťaťa sa nepovažujú príjmy uvedené v § 20 ods. 2.

Piaty oddiel

Účastníci prípravy na obranu Československej socialistickej republiky

§ 59

K § 76 ods. 1 písm. b) zákona

(1) Za účasť v príprave na obranu Československej socialistickej republiky sa považuje účasť na akcii, ktorá je vopred organizovaná a označená ako príprava na túto obranu a je tiež tak vykonávaná.

(2) Člen družstva, ktorý utrpel úraz (chorobu z povolania) v príprave alebo v priamej súvislosti s ňou, je povinný oznámiť to bez prietahu zložke, ktorá organizovala prípravu; to platí obdobne pre pozostalých po ňom.

(3) Zložka, ktorá organizuje prípravu, je povinná spolupôsobiť pri zisťovaní skutočností, ktoré sú rozhodné pre posúdenie nárokov podľa tohto oddielu a vydávať o týchto skutočnostiach potvrdenia. Je tiež povinná ohlásiť úraz (chorobu z povolania) najneskôr do ôsmich dní po vykonanom vyšetrení okresnému národnému výboru.

Šiesty oddiel

Zabezpečenie členov rodín družstevníkov vykonávajúcich službu v ozbrojených silách

K § 78 až 82 zákona

§ 60

K § 78 ods. 1 a § 79 ods. 1 zákona

(1) Službou v ozbrojených silách sa rozumie:

- a) základná služba (§ 27 Branného zákona č. 92/1949 Zb. v znení zákona č. 19/1958 Zb.),
- b) náhradná služba (§ 28 Branného zákona),
- c) ďalšia služba (§ 37 Branného zákona),
- d) vojenské cvičenie (§ 39 Branného zákona),
- e) mimoriadna služba (§ 46 ods. 1 Branného zákona),
- f) osobitná služba (§ 46 ods. 2 Branného zákona), s výnimkou osobitnej služby príslušníkov Verejnej bezpečnosti a Štátnej bezpečnosti,
- g) osobné úkony pre potrebu ozbrojených síl (§ 45 Branného zákona).

(2) Ak vykonáva vojak po skončení jedného druhu služby bezprostredne ten istý alebo iný druh služby v ozbrojených silách, posudzuje sa nadväzujúca služba z hľadiska nároku na zaopatrovací príspevok ako pokračovanie predchádzajúcej služby.

(3) Zaopatrovací príspevok sa poskytuje tým členom rodiny vojaka, ktorí majú trvalý pobyt na území Československej socialistickej republiky.

(4) Za nezaopatrené dieťa sa považuje dieťa do skončenia povinnej školskej dochádzky; potom až do 26. roku veku, ak sa sústavne pripravuje predpísaným výcvikom alebo štúdiom na budúce povolanie alebo je invalidné [§ 68 ods. 3 písm. b) a c) zákona]. Za nezaopatrené sa nepovažuje dieťa, ktoré má bezplatné úplné ústavné alebo internátne zaopatrenie z prostriedkov rozpočtových, hospodárskych alebo iných organizácií.

(5) Za dieťa vojaka sa považuje aj dieťa, ktoré prevzal do starostlivosti nahradzujúcej starostlivosť rodičov, ak s ním žilo do dňa jeho nástupu služby v ozbrojených silách v spoločnej domácnosti a vojak sa oň staral, pretože otec dieťaťa zomrel alebo je nezvestný.

(6) Podmienka spoločnej domácnosti je splnená, aj keď manželka, dieťa vojaka alebo dieťa, ktoré vojak prevzal do starostlivosti nahradzujúcej starostlivosť rodičov, žijú oddelene zo závažných dôvodov, najmä z dôvodov bytových, zdravotných, hospodárskych alebo vzdelávacích. Za závažný dôvod, pre ktorý manželka alebo družka nemôže byť zárobkovo činná, sa považuje napr. tehotnosť počínajúc štvrtým mesiacom, štúdium, starostlivosť o zdravé dieťa predškolského veku staršie ako tri roky, ak nemožno starostlivosť oň zabezpečiť inak, a pod.

(7) Starostlivosť o dieťa vo veku do troch rokov sa kladie na roveň starostlivosť o invalidné dieťa staršie ako tri roky až do skončenia 18. roku jeho veku, ktoré potrebuje stálu starostlivosť a nemôže byť umiestnené v ústave sociálnej starostlivosti.

(8) Zaopatrovací príspevok možno v zreteľahodných prípadoch poskytovať aj plnoletej príbuznej manželky vojaka za podmienok určených v § 79 ods. 1 písm. e) zákona.

§ 61

K § 79 ods. 2 písm. a) zákona

(1) Zaopatrovací príspevok sa môže poskytovať aj rodičom, starým rodičom, občanom, ktorí sa starali o vojaka ako rodičia, svokrovi a svokre, testovi a testinej vojaka, ktorí sú starší ako 65 rokov alebo úplne invalidní a sú sociálne odkázaní, pokiaľ im vojak poskytoval prostriedky na výživu aspoň po čas troch mesiacov pred dňom nástupu služby v ozbrojených silách.

(2) Zaopatrovací príspevok pre občanov uvedených v predchádzajúcom odseku je 300 Kčs mesačne na osobu, nemôže však byť vyšší, než je priemerná suma, ktorú im vojak pravidelne poskytoval v posledných troch kalendárnych mesiacoch pred nástupom služby v ozbrojených silách.

(3) Zaopatrovací príspevok sa kráti o sumu, o ktorú úhrn zaopatrovacieho príspevku a čistého príjmu občanov uvedených v odseku 1 prevyšuje sumu 300 Kčs mesačne; ak ide o manželskú dvojicu alebo o druhu s družkou, kráti sa úhrn ich zaopatrovacích príspevkov o sumu, o ktorú tento úhrn spolu s čistým príjmom manželskej dvojice (druha a družky) prevyšuje sumu 600 Kčs mesačne.

§ 62

K § 79 ods. 2 písm. b) zákona

Slobodnému, ovdovenému, rozvedenému alebo osamelému vojakovi a vojakovi, ktorého manželka, družka alebo plnoletá príbuzná sa stará o jeho dieťa a má čistý príjem bez prídavkov na deti najviac 600 Kčs mesačne, a vojačke za rovnakých podmienok, môže sa poskytovať príspevok na úhradu za užívanie bytu a za služby s tým spojené až do sumy 150 Kčs mesačne. Tento

príspevok možno tiež poskytnúť, ak sa nevypláca manželke, družke alebo plnoletej príbuznej vojaka zaopatrovací príspevok z dôvodov uvedených v § 86 ods. 2 zákona.

§ 63

K § 80 ods. 2 zákona

Za príjem dieťaťa sa nepovažuje náhodný zárobok za brigádu, zárobok za prácu v čase školských prázdnin, prospechové štipendium ani výživné.

§ 64

K § 82 zákona

(1) Priemer príjmov z pracovnej činnosti vojaka sa pre účely zaopatrovacieho príspevku zisťuje z príjmov, ktoré sú započítateľné pre výpočet priemernej mesačnej pracovnej odmeny (§ 43).

(2) Ak mal vojak v rozhodnej dobe niekoľko druhov príjmov z pracovnej činnosti, napr. z pracovnej činnosti v jednotnom roľníckom družstve a zo zamestnania, zisťuje sa priemer príjmov zo súčtu všetkých príjmov (§ 43 ods. 2 a 3). Pritom sa príjmy zo zamestnania berú do počtu po zrážke dane zo mzdy, ostatné príjmy po zrážke dane, ktorej podliehajú.

(3) U vojakov, ktorí boli v posledných 12 kalendárnych mesiacoch pred nastúpením služby v ozbrojených silách učňami alebo študentmi, považuje sa v týchto kalendárnych mesiacoch za príjem z pracovnej činnosti suma 800 Kčs mesačne, pokiaľ odmeny učňa alebo skutočný zárobok študenta dosiahnutý pri výrobnnej práci nie sú vyššie.

(4) Z doby rozhodnej pre výpočet priemeru príjmov vojaka sa vylučuje doba služby v ozbrojených silách, doba preukázanej pracovnej neschopnosti pre chorobu alebo úraz a doba účasti na odbornom a politickom školení; ak sa tieto doby vylučujú, nezapočítavajú sa ani príjmy v nich dosiahnuté.

Zabezpečenie družstevníkov v čase vojenského cvičenia

§ 65

K § 83 ods. 1 zákona

Podmienka trojmesačného trvania dôchodkového zabezpečenia sa považuje za splnenú, ak družstvo, v ktorom je vojak pracovne činný, vzniklo neskôr ako tri mesiace pred nástupom vojaka na vojenské cvičenie. Do času trojmesačného trvania dôchodkového zabezpečenia pred nastúpením vojenského cvičenia sa započítava aj doba štúdia na odbornej škole alebo doba zamestnania, ak bezprostredne predchádzajú pracovnej činnosti v družstve.

Spoločné ustanovenia pre poskytovanie zaopatrovacieho príspevku K § 85 až 87 zákona

§ 66

Zaopatrovací príspevok sa zaokrúhľuje na celé koruny nahor a vypláca sa v určenom výplatnom termíne na bežný mesiac. Za časť kalendárneho mesiaca sa vypláca pomerný diel, a to za každý deň služby v ozbrojených silách tridsatina mesačného zaopatrovacieho príspevku.

§ 67

(1) Nárok na zaopatrovací príspevok sa uplatňuje na miestnom (mestskom) národnom výbore, v obvode ktorého má člen rodiny vojaka trvalý pobyt, prípadne v obvode ktorého mal trvalý pobyt družstevník naposledy pred nástupom služby v ozbrojených silách. K prihláške o zaopatrovací

príspevok sa pripojí

- a) potvrdenie družstva o príjmoch, ktoré dostal družstevník za pracovnú činnosť v družstve v posledných 12 kalendárnych mesiacoch pre nástupom služby v ozbrojených silách a o výške náhrady pracovných odmien poskytovanej rodine družstevníka po čas jeho vojenského cvičenia,
- b) iné doklady, napr. súdne rozhodnutie, ktorým sa určuje nárok na výživné (príspevok na výživu), doklady o poskytovaní pravidelných príspevkov rodičom a pod.

(2) Miestny (mestský) národný výbor overí skutočnosti uvedené v prihláške o zaopatrovací príspevok a postúpi ju okresnému národnému výboru.

(3) O poskytnutí zaopatrovacieho príspevku rozhoduje okresný národný výbor*), v obvode ktorého mal vojak naposledy trvalý pobyt pred nástupom služby v ozbrojených silách. Tento národný výbor upovedomí o priznaní zaopatrovacieho príspevku aj vojenský útvar, ktorého je vojak príslušníkom.

§ 68

Ak sú u toho istého oprávneného splnené podmienky pre poskytovanie zaopatrovacieho príspevku podľa rôznych predpisov, patrí len jeden, a to vyšší.

Siedmy oddiel Sociálne zabezpečenie učňov

§ 69

K § 88 zákona

(1) Za hrubý zárobok učňa sa považuje suma 800 Kčs mesačne, pokiaľ odmeny učňa nie sú vyššie. Ak sa stal učeň invalidným (čiastočne invalidným) následkom pracovného úrazu, považuje sa za hrubý zárobok učňa, pokiaľ je to pre neho výhodnejšie, mesačný priemer hrubých zárobkov dosiahnutých v posledných troch kalendárnych mesiacoch pred pracovným úrazom.

(2) Pracovným úrazom učňa je tiež úraz, ktorý učeň utrpel pri výchove na povolanie alebo v súvislosti s ňou.

Ôsmy oddiel Zabezpečenie dôchodcov v chorobe

K § 89 zákona

§ 70

(1) Zabezpečenie v chorobe sa poskytuje dôchodcom, ak sa podmienky rozhodné pre nárok na jeho priznanie splnili

- a) v čase, keď dôchodca poberá dôchodok,
- b) v čase, keď sa dôchodok nevypláca, avšak nárok na dôchodok trvá,
- c) v čase, keď bol dôchodok odňatý, avšak rozhodnutie o odňatí dôchodku dosiaľ nenadobudlo právoplatnosť,
- d) v ochranej lehote 42 dní, ktorá sa začína dňom nasledujúcim po dni, keď rozhodnutie o odňatí dôchodku nadobudlo právoplatnosť.

Ak však vznikne pred uplynutím tejto lehoty zabezpečenie v chorobe (nemocenské poistenie, nemocenská starostlivosť) podľa iných predpisov, končí sa ochranná lehota dňom vzniku tohto zabezpečenia (nemocenského poistenia, nemocenskej starostlivosti).

(2) Ustanovenie predchádzajúceho odseku sa nevzťahuje na dôchodcov, ktorí v čase poberania dôchodku boli zabezpečení v chorobe ako družstevní roľníci a ktorým z tohto zabezpečenia dosiaľ plynie ochranná lehota.

§ 71

(1) Zabezpečenie v chorobe sa poskytuje za podmienok uvedených v § 70 tiež:

- a) manželke (manželovi),
- b) deťom do skončenia povinnej školskej dochádzky; potom do dovŕšenia veku 25 rokov, ak sa sústavne pripravujú predpísaným výcvikom alebo štúdiom na budúce povolanie alebo sú invalidné [§ 68 ods. 3 písm. b) a c) zákona].

(2) Zabezpečenie v chorobe sa poskytuje za podmienok uvedených v § 70 tiež; pokiaľ sú výživou prevážne odkázaní na dôchodcu:

- a) deťom, ktoré dôchodca prevzal do starostlivosti nahradzujúcej starostlivosť rodičov, vnukom a súrodencom do skončenia povinnej školskej dochádzky; potom do dovŕšenia veku 25 rokov, ak sa sústavne pripravujú predpísaným výcvikom alebo štúdiom na budúce povolanie alebo sú invalidní,
- b) rodičom, starým rodičom, svokrovi a svokre, testovi a testinej,
- c) sestre alebo dcére, ktorá vedie ovdovenému alebo rozvedenému dôchodcovi domácnosť, pokiaľ sa v nej stará o jeho dieťa vo veku do skončenia povinnej školskej dochádzky,
- d) družke, pokiaľ žije s dôchodcom v spoločnej domácnosti aspoň tri mesiace.

(3) Zabezpečenie v chorobe sa poskytuje tiež bývalej manželke (manželovi) dôchodcu, pokiaľ dôchodca má voči nej vyživovaciu povinnosť.

Deviaty oddiel Spoločné ustanovenia o dávkach

§ 72

Výplata dávok inej osobe

K § 93 ods. 2 zákona

Ak vyžaduje výživa detí a manželky dôchodcu, ktorý odpykáva trest odňatia slobody dlhší ako jeden mesiac alebo bol vzatý do väzby, aby sa im vyplácala časť dôchodku, vypláca sa manželke a deťom dôchodcu časť jeho dôchodku až do výšky 60%; pritom sa prizerá najmä na sumy z pracovnej odmeny odsúdeného, ktoré sa poskytujú na úhradu potrieb rodiny, a na to, či sa manželka dôchodcu stará o deti a či môže byť zapojená do práce.

§ 73

Krátenie dôchodku pre súbeh s iným príjmom

K § 97 ods. 2 zákona

(1) Krátenie dôchodku pre súbeh s príjmom zo zárobkovej činnosti sa vykonáva najprv predbežne podľa príjmu pravdepodobne očakávaného na podklade oznámenia dôchodcu alebo družstva (závodu), pre ktoré dôchodca pracuje; takto krátený dôchodok sa vypláca ako preddavok. Po uplynutí šiestich kalendárnych mesiacov zárobkovej činnosti dôchodcu zistí sa hrubý príjem z tejto činnosti, krátenie sa upraví podľa priemerného príjmu dosiahnutého v tomto čase a vyplatené preddavky sa zúčtujú. Dôchodok sa ďalej vypláca v preddavkoch zodpovedajúcich novej úprave krátenia a preddavky sa zúčtujú po uplynutí obdobia šiestich mesiacov.

(2) Ak je dôchodca zárobkovo činný v družstve, ktoré odmeňuje družstevníkov podľa pracovných jednotiek, považuje sa za jeho hrubý príjem suma rovnajúca sa plánovanej hodnote pracovnej jednotky (včítane hodnoty naturálií) násobenej počtom pracovných jednotiek, ktoré dôchodca odpracoval v uplynulých šiestich mesiacoch; konečné vyúčtovanie vyplatených preddavkov na dôchodok sa vykoná po zúčtovaní preddavkov poskytnutých na pracovné jednotky.

Osobitná daň z dôchodku

§ 74

K § 102 ods. 2, 4 až 5 zákona

(1) Osobitnej dani z dôchodku podlieha úhrn dôchodkov, aj keď by niektorý z nich sám osebe tejto dani nepodliehal.

(2) Starobným (invalidným) dôchodkom neznižným o osobitnú daň z dôchodku, z ktorého sa vymeriava vdovský alebo sirotský dôchodok a na ktorý vznikol nárok po 30. júni 1964, rozumie sa starobný (invalidný) dôchodok vypočítaný podľa ustanovení platných pre tento dôchodok*) bez prihliadnutia na ustanovenia o osobitnej dani z dôchodku (§ 101 a 102 zákona).

(3) Ak ide o súbeh dvoch alebo viac dôchodkov so zárobkom, určí sa osobitná daň z dôchodku pripadajúca na ten ktorý dôchodok pomerným dielom z dane vymeranej z úhrnu dôchodkov určeným podľa ich výšky.

§ 75

K § 101 až 103 zákona

(1) Osobitná daň z dôchodku sa vymeriava podľa tabuľky uvedenej v prílohe.

(2) Výdavky na dávky dôchodkového zabezpečenia sa rozpočtujú a účtujú sumami zodpovedajúcimi výške dôchodkov po zrážke osobitnej dane.

Desiaty oddiel

Starostlivosť o družstevníkov so zmenenou pracovnou schopnosťou

§ 76

Družstevníci so zmenenou pracovnou schopnosťou

K § 106 zákona

(1) Družstevník má pre dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav (§ 50 ods. 1) podstatne obmedzený výber prác v družstve, ak mu jeho zachované funkčné schopnosti umožňujú vykonávať len podstatne menší okruh prác pri porovnaní so zdravým družstevníkom.

(2) Podstatne obmedzený výber prác má spravidla družstevník, ak

- a) môže vykonávať práce v družstve len po osobitnej príprave pre pracovnú činnosť (povolanie) alebo
- b) je schopný vykonávať doterajšiu alebo inú rovnako kvalifikovanú pracovnú činnosť len za zvlášť uľahčených pracovných podmienok alebo
- c) je schopný vykonávať len inú pracovnú činnosť menej kvalifikovanú alebo
- d) má značne sťažené všeobecné životné podmienky.

(3) Za družstevníkov so zmenenou pracovnou schopnosťou sa vždy považujú požívatelia čiastočného invalidného dôchodku priznaného podľa predpisov o dôchodkovom zabezpečení

družstevných roľníkov; požívatelia invalidného dôchodku priznaného podľa týchto predpisov, len ak bez vážneho zhoršenia zdravotného stavu

- a) sú schopní vykonávať sústavnú pracovnú činnosť celkom neprimeranú ich skorším schopnostiam a spoločenskému významu doterajšieho povolania, alebo len za celkom mimoriadnych podmienok (§ 50 ods. 3),
- b) ich zachované funkčné schopnosti po potrebnej liečbe, prípadne liečebnej rehabilitácii pripúšťajú vykonávať pracovnú rehabilitáciu.

§ 77

Príprava na pracovnú činnosť (povolanie)

K § 107 zákona

(1) Príprava na pracovnú činnosť družstevníkov so zmenenou pracovnou schopnosťou sa vykonáva so zreteľom na ich zdravotný stav v družstvách výcvikom na pracoviskách alebo v kurzoch alebo obdobným spôsobom, akým sa vykonáva príprava na povolanie ostatných občanov so zmenou pracovnou schopnosťou**).

(2) O vykonávaní prípravy na pracovnú činnosť (povolanie) družstevníkov so zmenenou pracovnou schopnosťou a o úhrade nákladov s ňou spojených platia ustanovenia predpisov o sociálnom zabezpečení platných pre pracovníkov**).

(3) Družstevníkom so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktorým bola poskytnutá príprava na pracovnú činnosť (povolanie), umožňujú družstvá vykonávať kvalifikovanú prácu prednostne.

§ 78

Príspevok po čas prípravy na povolanie

K § 108 zákona

Družstevníkovi so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktorý sa pripravuje na pracovnú činnosť (povolanie) poskytuje okresný národný výbor príspevok po čas prípravy na povolanie a náhradu nevyhnutných výdavkov s ňou spojených za podmienok a vo výške určených predpismi platnými pre ostatných občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou*).

Jedenásty oddiel

Starostlivosť o družstevníkov ťažko poškodených na zdraví a o starých družstevníkov

§ 79

K § 110 zákona

Starostlivosť o občanov ťažko poškodených na zdraví alebo starých a starostlivosť o občanov, ktorí potrebujú osobitnú pomoc, sa družstevníkom a ich rodinným príslušníkom poskytuje v rozsahu a za podmienok platných pre ostatných pracujúcich**).

Dvanásty oddiel

K § 112 zákona

§ 80

Prostriedky na výplatu dávok

Prostriedky na výplatu dávok zo zabezpečenia v chorobe a zo zabezpečenia matky a dieťaťa poskytujú družstvám okresné národné výbory.

§ 81**Príspevok na úhradu nákladov**

(1) Za peňažné pracovné odmeny sa považujú pre výpočet príspevku na čiastočnú úhradu nákladov sociálneho zabezpečenia pracovné odmeny družstevníkov poskytované im družstvom vrátane odmien poskytovaných ako podiel na produkcii poľnohospodárskych plodín (§ 1); peňažné náhrady za nevydané naturálie sa za peňažné pracovné odmeny nepovažujú.

(2) Družstvo je povinné samo vypočítať príspevok z úhrnu peňažných pracovných odmien za kalendárny mesiac, za ktorý sa vyplácajú peňažné pracovné odmeny, a ak ide o doplatky peňažných pracovných odmien, za bezprostredne predchádzajúci kalendárny rok.

(3) Príspevok je splatný vždy pri výbere peňažných prostriedkov na výplatu peňažných pracovných odmien od pobočky Štátnej banky československej za každé výplatné obdobie.

(4) Družstvo odpočíta od príspevku vypočítaného podľa predchádzajúcich odsekov, prípadne zvýšeného o náhrady preplatených dávok z predchádzajúcich výplatných období úhrn peňažných dávok zo zabezpečenia v chorobe a zo zabezpečenia matky a dieťaťa vyplácaných zo štátnych prostriedkov za uplynulé výplatné obdobie. Na zvyšujúcu sumu príspevku včítane náhrad preplatených dávok vydá družstvo prevodný príkaz na prevod tejto sumy zo svojho bežného účtu v pobočke Štátnej banky československej na príjmový účet okresného národného výboru. Ak je úhrn výplat peňažných dávok zo zabezpečenia v chorobe a zo zabezpečenia matky a dieťaťa za uplynulé výplatné obdobie vyšší ako príspevok vypočítaný podľa predchádzajúcich odsekov, vydá družstvo prevodný príkaz na prevod rozdielu z prevádzkového účtu okresného národného výboru na svoj bežný účet v pobočke Štátnej banky československej.

(5) Družstvo vyhotoví vyúčtovanie príspevku a výplat peňažných dávok zo zabezpečenia v chorobe a zo zabezpečenia matky a dieťaťa za uplynulé výplatné obdobie a predloží ho pobočke Štátnej banky československej spolu s prevodným príkazom na prevod príspevku včítane náhrad alebo na výber prostriedkov na peňažné dávky (odsek 4).

(6) Splátky príspevku odvádza družstvo súčasne s čerpaním peňažných prostriedkov na pracovné odmeny. Pobočka Štátnej banky československej neuvolí prostriedky na výplatu peňažných pracovných odmien družstevníkov, ak družstvo nepredložilo prevodný príkaz na úhradu príspevku na príjmový účet okresného národného výboru alebo prevodný príkaz na výber prostriedkov z prevádzkového účtu okresného národného výboru a ak nepredložilo vyúčtovanie príspevku a výplat peňažných dávok.

(7) Pri nedostatku prostriedkov na bežnom účte družstva na úhradu všetkých splatných záväzkov má príspevok prednostné poradie podľa predpisov pre financovanie a úverovanie jednotných roľníckych družstiev.

Trinásty oddiel**Organizácia sociálneho zabezpečenia**

K § 113 až 116 zákona

Sociálna komisia družstva**§ 82**

(1) Členská schôdzka družstevníkov určí počet členov komisie a volí jej členov; predsedu komisie volí z členov predstavenstva družstva. Na rokovanie o veciach sociálneho zabezpečenia družstevných roľníkov prizve sociálna komisia zástupcu miestneho národného výboru***).

(2) Sociálna komisia družstva rozhoduje o peňažných dávkach zo zabezpečenia v chorobe a o dávkach zo zabezpečenia matky a dieťaťa najmä vtedy, ak

- a) vznikla pochybnosť alebo spor o nároku na dávku alebo o jej výške;
- b) ide o zápočet do doby pracovnej činnosti rozhodujúcej pre určenie percentnej sadzby dávky;
- c) ide o dobrovoľnú dávku;
- d) požadovaná dávka sa nemá priznať buď vôbec, alebo v požadovanom rozsahu;
- e) priznaná dávka sa má odňať alebo sa má znížiť jej výška alebo zastaviť jej výplata, prípadne sa má z iného dôvodu rozhodnúť o trvaní nároku na ňu;
- f) má sa rozhodnúť, že družstevník alebo iný príjemca dávky je povinný neprávom prijatú dávku vrátiť.

(3) Ak nejde o prípady uvedené v predchádzajúcom odseku, dávky zo zabezpečenia v chorobe a dávky zo zabezpečenia matky a dieťaťa priznávajú predseda a tajomník sociálnej komisie, ak ich sociálna komisia tým poverí.

(4) Sociálna komisia družstva ďalej

- a) podáva okresnému národnému výboru návrh na zápočet doby pracovnej činnosti v družstve uvedenej v § 39 ods. 1 č. 2 zákona a do konca apríla návrh na zápočet uplynulého kalendárneho roka, v ktorom družstevník nesplnil pracovný úväzok (§ 39 ods. 2 zákona),
- b) sleduje vývoj chorobnosti a stará sa o to, aby sa dávky sociálneho zabezpečenia nezneužívali,
- c) vyjadruje sa k žiadostiam o dávky a služby a o kúpeľnú starostlivosť, o ktorých rozhodujú orgány sociálneho zabezpečenia národných výborov alebo Štátny úrad sociálneho zabezpečenia,
- d) dbá o riadne a včasné vyúčtovanie výdavkov na dávky, ktoré sa uhradzujú zo štátnych prostriedkov, a o riadne a včasné odvádzanie príspevkov na čiastočnú úhradu nákladov sociálneho zabezpečenia,
- e) kontroluje, či sociálne a zdravotnícke zariadenia družstva plnia riadne svoje poslanie,
- f) pomáha vytvárať predpoklady pre najširšie a trvalé pracovné uplatnenie družstevníkov so zmenenou pracovnou schopnosťou.

(5) Pri plnení úloh uvedených v odsekoch 2 a 3 vykonáva sociálna komisia družstva pôsobnosť orgánu sociálneho zabezpečenia.

(6) Jednotné roľnícke družstvá obstarávajú na vlastný náklad administratívne práce potrebné pre vykonávanie sociálneho zabezpečenia družstevníkov.

§ 83

Ak preniesol okresný národný výbor rozhodovanie o peňažných dávkach zabezpečenia v chorobe a o dávkach zabezpečenia matky a dieťaťa na miestny národný výbor v sídle družstva, pretože v družstve neboli dosiaľ vytvorené predpoklady pre rozhodovanie o týchto dávkach, pripravuje podklady pre rozhodnutie miestneho národného výboru a vykonáva výplatu dávok družstvo.

Štrnásty oddiel Konanie

K § 117 a 118 zákona

§ 84

Uplatnenie nároku na peňažné dávky zabezpečenia v chorobe

(1) Nárok na nemocenské pri pracovnej neschopnosti uplatňuje člen družstva predložením hlásenia o pracovnej neschopnosti vydaného príslušným lekárom alebo lekárskou poradnou komisiou. Pre výplatu nemocenského za určité obdobie treba okrem toho predložiť poukaz na peňažné dávky za toto obdobie vydaný príslušným lekárom alebo lekárskou poradnou komisiou.

(2) Nárok na nemocenské pri karanténe uplatňuje člen družstva spôsobom určeným v predpisoch Ministerstva zdravotníctva.

(3) Nárok na podporu pri ošetrovaní člena rodiny uplatňuje člen družstva predložením potvrdenia o potrebe ošetrovania vydaného príslušným lekárom. Ak člen družstva uplatňuje nárok na podporu z dôvodu, že jasle, materská škola alebo detský, prípadne poľnohospodársky útulok, v starostlivosti ktorých dieťa inak je, boli uzavreté nariadením príslušných orgánov, predloží o tom potvrdenie tohto zariadenia starostlivosti o dieťa.

(4) Nárok na pohrebné uplatňuje, kto vypravil pohreb, predložením vyplneného tlačiva, v ktorom miestny národný výbor poverený vedením matrik potvrdí údaje o úmrtí.

§ 85

Uplatnenie nároku na dávky zabezpečenia matky a dieťaťa

(1) Nárok na vyrovnávací príspevok v tehotnosti a v materstve sa uplatňuje na predpísanom tlačive, ktoré družstevníčke vydá zdravotnícke zariadenie, v ktorom je v tehotnosti alebo po pôrode v sústavnej starostlivosti. Ak doterajšia práca ohrozuje tehotnú ženu alebo matku po pôrode zo zdravotných príčin spočívajúcich v jej osobe, potvrdí to na tlačive zdravotnícky orgán určený Ministerstvom zdravotníctva.*) Družstvo uvedie na tlačive, z akého dôvodu a od ktorého dňa bola družstevníčka prevedená na inú prácu, akú prácu doteraz vykonávala a na akú bola prevedená.

(2) Nárok na peňažnú pomoc v materstve sa uplatňuje spôsobom určeným v predpisoch Ministerstva zdravotníctva.

(3) Nárok na podporu pri narodení dieťaťa sa uplatňuje predložením vyplneného tlačiva, v ktorom miestny národný výbor poverený vedením matrik potvrdí údaje o narodení dieťaťa.

(4) Nárok na prídavky na deti sa uplatňuje na predpísaných tlačivách. Údaje uvedené v tlačivách musia byť osvedčené dokladmi. Ak družstevník neuplatnil nárok na prídavky na deti, hoci by mu inak z jeho zabezpečenia patrili, je oprávnený uplatniť tento nárok z jeho zabezpečenia v záujme dieťaťa druhý z rodičov alebo ten, kto má dieťa v priamom zaopatrení, opatrovník, prípadne orgán starostlivosti o mládež.

§ 86

Začatie konania o dávkach zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa

(1) Sociálna komisia družstva rokuje o dávkach zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa spravidla na žiadosť; konanie o týchto dávkach môže však začať aj z vlastného podnetu.

(2) Žiadateľ o dávku je povinný spolupôsobiť v konaní, najmä podávať vysvetlenia a predkladať doklady potrebné pre posúdenie uplatňovaného nároku.

(3) Ekonóm družstva preskúma, či možno už na podklade žiadosti a predložených dokladov rozhodnúť o dávke. Ak tomu tak nie je, zariadi potrebné doplnenie.

§ 87

Rokovanie sociálnej komisie družstva

(1) Sociálna komisia je schopná rokovať a uznávať sa, ak sú prítomní aspoň traja jej členovia.

(2) Žiadateľ o dávku sa prizve na rokovanie, ak je účelné, aby ho sociálna komisia vypočula pre objasnenie skutočného stavu veci. Ak ide o odňatie alebo zníženie dávky, o zastavenie jej výplaty alebo o povinnosť vrátiť neprávom vyplatenú dávku, musí sa príjemca dávky pred rozhodnutím vždy vypočuť.

(3) Sociálna komisia rokuje na podklade návrhu predloženého ekonómom družstva. Ekonóm urobí bez prietahu opatrenie na vykonanie rozhodnutia komisie. Ak však ekonóm predpokladá, že rozhodnutie nie je v súlade so zákonom, nevykoná ho a predloží vec neodkladne okresnému národnému výboru na zaujatie stanoviska.

(4) Ak vyhovie sociálna komisia žiadosti o peňažnú dávku zabezpečenia v chorobe alebo zabezpečenia matky a dieťaťa v plnom rozsahu, rozhodnutie žiadateľovi neoznamuje.

(5) Pokiaľ trvajú podmienky pre výplatu opakujúcej sa peňažnej dávky v priznanej výške, nerozhoduje sociálna komisia znovu o jednotlivých výplatách; dávka sa vypláca podľa pôvodného rozhodnutia a o výplatách podáva ekonóm správu komisii. Ak však vyjde najavo okolnosť, ktorá by mohla mať vplyv na ďalšiu výplatu dávky alebo na jej výšku, predloží ekonóm alebo ktorýkoľvek člen komisie vec komisii znovu na rozhodnutie.

(6) O rokovaní sociálnej komisie sa vyhotovuje stručná zápisnica. Ak komisia rozhodla, že žiadosť o dávku sa zamieta alebo že sa dávka odníma, znižuje alebo jej výplata zastavuje alebo že neprávom vyplatená dávka sa má vrátiť, ako aj vtedy, keď komisia rozhodla o dávke, na ktorú nie je právny nárok, uvedú sa v zápisnici stručne aj dôvody rozhodnutia. Zápisnicu podpisuje ten, kto je vyhotovil, a predseda komisie.

(7) Písomné rozhodnutie obsahuje označenie orgánu, ktorý ho vydal, dátum vyhotovenia, vlastné rozhodnutie o veci, jeho stručné a výstižné odôvodnenie a poučenie o opravnom prostriedku. Rozhodnutie vyhotovuje ekonóm družstva. Podpisuje ho predseda sociálnej komisie a ekonóm.

§ 88

Výplata dávok

(1) Priznané dávky vypláca družstvo podľa dokladu o rozhodnutí sociálnej komisie družstva. Doklad podpisuje predseda komisie a ekonóm družstva.

(2) Opakujúce sa peňažné dávky vypláca družstvo toho istého dňa, keď vypláca peňažné pracovné odmeny za bezprostredne uplynuté výplatné obdobie. Družstvo oznámi, kedy najneskôr pred výplatným dňom majú sa predložiť doklady pre poskytnutie dávky, aby sa dávka mohla v tento deň vyplatiť. Ak nemožno vyplatiť opakujúcu sa peňažnú dávku toho dňa, keď sa vyplácajú peňažné pracovné odmeny, vyplatiť sa do konca mesiaca, v ktorom mala byť vyplatená. Jednorázové peňažné dávky sa vyplácajú bežne.

(3) Dávka sa vypláca spravidla v hotovosti; ak ju nemožno takto vyplatiť, poukáže sa neodkladne poštou. Poštovné platí družstvo z vlastných prostriedkov.

§ 89

(1) Predchádzajúce ustanovenia platné pre konanie o dávkach zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa, ktoré vykonávajú sociálne komisie družstva, platia primerane pre konanie vykonávané o týchto dávkach miestnymi národnými výbormi.

(2) Ekonóm družstva pripravuje podklady pre rokovanie komisie sociálneho zabezpečenia miestneho národného výboru, predkladá jej návrhy, zúčastňuje sa rokovania tejto komisie a vykonáva jej rozhodnutia. Ak ekonóm má za to, že rozhodnutie komisie nie je v súlade so zákonom, upozorní komisiu na nezákonnosť rozhodnutia; ak komisia zotrvá na svojom rozhodnutí, ekonóm ho nevykoná a predloží vec neodkladne okresnému národnému výboru na zaujatie stanoviska.

§ 90

Evidencia a štatistika

(1) Družstvá vedú

1. evidenciu o družstevníkoch, ktorá musí obsahovať najmä tieto údaje:

- a) meno, priezvisko, dátum a miesto narodenia a rodné číslo;
- b) presné dáta vzniku a zániku sociálneho zabezpečenia a čas, odkedy sa družstevník stal požívateľom dôchodku, ktorého a v akej výške, prípadne označenie rozhodnutia, podľa ktorého sa družstevník považuje za družstevníka so zmenenou pracovnou schopnosťou, údaje o jeho pôvodnej kvalifikácii a o jeho príprave na pracovnú činnosť (povolanie);
- c) úhrnnú výšku pracovnej odmeny (§ 1), rozsah splnenia pracovného úväzku (počet pracovných dní, pracovných jednotiek), druh pracovnej činnosti a poznámku, či ide o prácu II. pracovnej kategórie, prípadne rozhodnutie okresného národného výboru o zápočte kalendárneho roka, v ktorom družstevník neodpracoval pracovný úväzok;
- d) údaje potrebné pre určenie výšky dávok zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa, dobu pracovnej neschopnosti pre chorobu alebo úraz a dobu materskej dovolenky;
- e) druh a výšku vyplácaných dávok zabezpečenia v chorobe, zabezpečenia matky a dieťaťa a povolenie kúpeľnej starostlivosti jednotlivým družstevníkom;
- f) dobu vojenskej služby;
- g) dobu starostlivosti o dieťa;
- h) meno a priezvisko a dáta narodenia nezaopatrených detí, na ktoré sa poskytujú prídavky na deti;
- ch) neospravedlnené pracovné dni (smeny);

2. štatistickú evidenciu.

(2) Družstevník je povinný družstvu oznámiť a preukázať údaje potrebné na vedenie týchto evidencií.

(3) Administratívne práce spojené s vykonávaním sociálneho zabezpečenia zabezpečuje ekonóm družstva, a to aj vtedy, ak o peňažných dávkach zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa rozhoduje miestny národný výbor.

§ 91

Ukladanie a úschova dokladov a písomností účtovnej evidencie vedenej družstvom o sociálnom zabezpečení družstevníkov sa spravuje predpismi o účtovnej evidencii jednotných roľníckych družstiev*).

**Pätnásty oddiel
Opravné konanie****§ 92****K § 121 zákona**

(1) Rozhodnutie okresného národného výboru sa nepovažuje za podklad rozhodnutia Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia o zákonomnom nároku na dávku dôchodkového zabezpečenia, ak bolo vydané ešte pred podaním žiadosti o takú dávku; to isté platí, ak bolo rozhodnutie okresného národného výboru síce vydané po uplatnení zákonného nároku na dávku dôchodkového zabezpečenia, o ktorom prislúcha rozhodovať Štátnemu úradu sociálneho zabezpečenia, avšak rieši otázku, posúdenie ktorej sa dáva na voľnú úvahu národnému výboru. Proti takým rozhodnutiam sa preto možno odvolať na krajský národný výbor. Súd však preskúmava zákonnosť takto vydaných rozhodnutí národných výborov len pri rozhodovaní o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia o dávke.

(2) Rozhodnutie okresného národného výboru, ktoré je len podkladom pre rozhodnutie Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia o zákonomnom nároku na dávku dôchodkového zabezpečenia, vydá sa účastníkovi konania písomne v rozhodnutí Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia o dávke.

Šestnásty oddiel**Náhrada nevyhnutných výdavkov a ušlej pracovnej odmeny účastníkom konania o dávkach dôchodkového zabezpečenia a službách sociálneho zabezpečenia****K § 122 zákona****§ 93****Osobný rozsah**

Náhrada nevyhnutných výdavkov a ušlej pracovnej odmeny v konaní o dávkach dôchodkového zabezpečenia a službách sociálneho zabezpečenia patrí

- a) žiadateľom o dávky dôchodkového zabezpečenia alebo o služby sociálneho zabezpečenia, dôchodcom a ich rodinným príslušníkom, ktorí sa v konaní o týchto dávkach alebo službách na vyzvanie podrobili lekárskemu vyšetreniu zdravotného stavu alebo sa dostavili na rokovanie posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia;
- b) sprievodcom osôb uvedených pod písm. a), ak uzná lekár, že tieto osoby potrebujú sprievodcu pre cestu na lekárske vyšetrenie alebo na rokovanie posudkovej komisie;
- c) zákonným zástupcom neplnoletých, ak ich sprevádzajú na vyzvanie na lekárske vyšetrenie alebo na rokovanie posudkovej komisie.

§ 94**Náhrada cestovného**

(1) Občanom uvedeným v § 93 patrí náhrada cestovného pri použití verejných dopravných prostriedkov pre hromadnú prepravu osôb za cestu z miesta bydliska do miesta, kam sú predvolaní a späť, ak je bydlisko vzdialené od tohto miesta viac ako dva kilometre.

(2) Pri použití železnice uhradzuje sa cestovné za druhú vozňovú triedu. Príplatok na rýchlik za cestu do miesta predvolania sa uhradzuje len vtedy, ak by oprávnený uplatňujúci nárok na náhradu cestovného musel pri použití iného verejného dopravného prostriedku pre hromadnú prepravu osôb nastúpiť cestu pred šiestou hodinou, aby sa mohol včas dostaviť na lekárske vyšetrenie alebo na rokovanie posudkovej komisie; za cestu späť sa uhradzuje príplatok na rýchlik obdobne len vtedy, ak by sa inak cesta do miesta bydliska predĺžila cez 24. hodinu.

(3) Ak mal oprávnený možnosť uplatniť nárok na zľavu cestovného, patrí mu náhrada len vo výške zľavneného cestovného; ak má možnosť použiť voľný cestovný lístok, náhrada cestovného nepatrí.

(4) Náhrada cestovného pri použití prenajatého automobilu alebo povozu, ako i náhrada cestovných výdavkov pri použití vlastného motorového vozidla sa poskytne len vtedy, ak uzná lekár so zreteľom na zdravotný stav vyšetrovaného nevyhnutnosť takejto prepravy. Výška náhrady sa spravuje sadzbami určenými všeobecnými predpismi**).

(5) Náhrada cestovných výdavkov sa poskytuje, len ak sú preukázané.

§ 95

Stravné a nocľazné

(1) Denné stravné patrí, ak konanie v mieste mimo bydliska trvalo - rátajúc do toho čas cesty do miesta konania a späť -

- najmenej 6, avšak najviac 10 hodín v sume 5 Kčs,
- viac než 10, avšak najviac 14 hodín v sume 8 Kčs,
- viac než 14 hodín v sume 14 Kčs.

(2) Nocľazné patrí, ak by sa vyšetrovaný pri použití verejného dopravného prostriedku pre hromadnú prepravu osôb nemohol vrátiť do miesta svojho bydliska do 24. hodiny toho istého dňa, keď sa skončilo lekárske vyšetrenie alebo rokovanie posudkovej komisie. Nocľazné patrí v sume 10 Kčs za jeden nocľah. Ak nestačí nocľazné na úhradu nevyhnutného výdavku za ubytovanie, uhradzuje sa tento výdavok v preukázanej sume podľa predloženého dokladu, najviac však v sume 20 Kčs. Výdavok za ubytovanie do sumy 10 Kčs netreba preukazovať.

(3) Stravné a nocľazné nepatrí za čas pobytu v liečebnom ústave; rovnako nepatrí, ak bezplatné poskytnutie stravy, prípadne nocľahu zabezpečil orgán národného výboru.

§ 96

Náhrada iných nevyhnutných výdavkov

Iné nevyhnutné výdavky, ktoré mali občania v súvislosti s lekárskeým vyšetrením alebo s účasťou na rokovaní posudkovej komisie, do ktorej boli predvolaní (napr. úschovné za vozík pre invalidov), nahradzujú sa v preukázanej výške.

§ 97

Náhrada ušlej pracovnej odmeny

(1) Družstevníkom, ktorí sa v konaní o dávkach dôchodkového zabezpečenia alebo službách sociálneho zabezpečenia podrobili na vyzvanie vyšetreniu zdravotného stavu alebo sa na vyzvanie dostavili na rokovanie posudkovej komisie, patrí za čas, za ktorý im ušla pracovná odmena, jej náhrada.

(2) Náhrada ušlej pracovnej odmeny patrí vo výške pomernej časti základnej odmeny družstevníka vyplatennej v predchádzajúcom zúčtovacom období za vykonanú prácu v družstve.

(3) Náhrada ušlej pracovnej odmeny nepatrí za čas, za ktorý družstevníkovi patrí alebo sa mu vyplátilo nemocenské alebo mu družstvo uhradilo alebo uhradí ušlú pracovnú odmenu (podporu).

(4) Náhrada ušlej pracovnej odmeny patrí vo výške a za podmienok uvedených v predchádzajúcich odsekoch aj družstevníkom, ktorí ako sprievodcovia sprevádzajú osoby, ktoré sa na vyzvanie podrobili vyšetreniu zdravotného stavu alebo sa dostavili na rokovanie posudkovej komisie, ak lekár potvrdil, že sa predvolaný nemohol dostaviť na lekárske vyšetrenie alebo na rokovanie posudkovej komisie bez sprievodcu.

(5) Nárok na náhradu ušlej pracovnej odmeny treba uplatniť do 30 dní po skončení vyšetrenia zdravotného stavu alebo rokovania posudkovej komisie. Žiadosť o náhradu treba doložiť potvrdením vydaným sociálnou komisiou družstva, ktoré obsahuje všetky údaje potrebné pre zistenie nároku na náhradu ušlej pracovnej odmeny a jej výšky.

§ 98

Nárok na náhradu sa uplatňuje na národnom výbore, pri ktorom je zriadená posudková komisia, ktorá pôsobila v konaní o dávke (službe). Tento národný výbor rozhodne o náhrade a vykoná jej výplatu.

Sedemnásty oddiel Záverečné ustanovenia

§ 99

Základné odmeny a prémie za čas od 1. apríla 1962 do 31. decembra 1963 sa pre výpočet priemernej dennej pracovnej odmeny (§ 1) a priemernej mesačnej pracovnej odmeny (§ 43) započítavajú do príjmu z pracovnej činnosti po zrážke podielu družstevníka na príspevku na čiastočnú úhradu nákladov sociálneho zabezpečenia vykonanej podľa predpisov platných pred 1. januárom 1964.*)

§ 99a

Ak trvá pracovná neschopnosť družstevníka pre chorobu alebo úraz, ktorá nastala pred 1. januárom 1968, nepretržite aj po 31. decembri 1967, započítava sa doba pracovnej neschopnosti pred 1. januárom 1968 do podpornej doby (§ 8 ods. 2 posledná veta zákona).

§ 99b

Členovi družstva, ktoré nebolo uznané za družstvo s vyššou úrovňou hospodárenia, patrí základná výmera starobného alebo invalidného dôchodku mesačne 650 Kčs, ak

- a) bol k 31. decembru 1967 podľa doterajších predpisov odborným alebo popredným pracovníkom.
- b) nárok na dôchodok vznikne najneskôr do 31. decembra 1969 a
- c) priemerná mesačná pracovná odmena tohto člena družstva je ku dňu vzniku nároku viac ako 1 500 Kčs počítajúc do toho aj hodnotu naturálií poskytovaných ako súčasť pracovnej odmeny.

§ 100

Vyhláška č. 33/1962 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení družstevných roľníkov v znení vyhlášky č. 57/1964 Zb., sa zrušuje.

§ 101

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. júlom 1964, s výnimkou ustanovení vzťahujúcich sa na úpravy uvedené v § 148 ods. 2 zákona; tieto ustanovenia nadobúdajú účinnosť 1. januárom 1965.

Čl. II

Kde sa vo vyhláške č. 104/1964 Zb. hovorí o dobe nepreručenej činnosti v tom istom družstve, rozumie sa tým doba pracovnej činnosti v družstve.

Čl. III

Vyrovnávací príspevok v tehotnosti a materstve sa poskytne za dobu od 1. januára 1966 aj družstevníčke, ktorá bola už pred týmto dňom prevedená z dôvodu tehotnosti alebo po pôrode na inú prácu, ak pri tomto prevedení sú po 31. decembri 1965 splnené podmienky ustanovené v Zákonníku práce a v ustanoveniach o vyrovnávacom príspevku.

Predseda:

Štancel' v. r.

Príloha vyhlášky č. 104
1964 Zb.

Tabuľka osobitnej dane z dôchodku

1	2	3	4
Dôchodok (základ pre vymieranie dane) mesačne od - do Kčs	Daňová zrážka je u dôchodcov bez výchovného Kčs	Daňová zrážka je u dôchodcov s výchovným na 1 dieťa Kčs	Daňová zrážka je u dôchodcov s výchovným na 2 deti Kčs
701-800	7		
801-810	9		
811-820	11		
821-830	12		
831-840	14		
841-850	15		
851-860	17		
861-870	18		
871-880	20		
881-890	21		
891-900	23		
901-910	24	9	
911-920	26	9	
921-930	28	9	
931-940	29	9	
941-950	31	9	
951-960	33	9	
961-970	34	9	
971-980	36	9	
981-990	38	9	
991-1000	40	9	
1001-1010	42	10	
1011-1020	44	12	
1021-1030	46	13	
1031-1040	48	15	
1041-1050	50	16	
1051-1060	52	17	
1061-1070	54	19	
1071-1080	56	20	
1081-1090	58	21	
1091-1100	60	23	
1101-1110	62	24	10
1111-1120	65	26	11
1121-1130	67	28	11
1131-1140	70	29	11
1141-1150	72	31	11

1151-1160	75	33	11
1161-1170	77	34	11
1171-1180	80	36	11
1181-1190	82	38	11
1191-1200	85	40	11
1201-1210	87	42	13
1211-1220	90	44	14
1221-1230	92	46	15
1231-1240	95	48	16
1241-1250	97	50	17
1251-1260	100	52	18
1261-1270	102	54	19
1271-1280	105	56	20
1281-1290	107	58	21
1291-1300	110	60	23
1301-1310	113	62	24
1311-1320	116	65	26
1321-1330	119	67	28
1331-1340	122	70	29
1341-1350	125	72	31
1351-1360	128	75	33
1361-1370	131	77	34
1371-1380	134	80	36
1381-1390	137	82	38
1391-1400	140	85	40
1401-1410	143	87	42
1411-1420	146	90	44
1421-1430	149	92	46
1431-1440	152	95	48
1441-1450	155	97	50
1451-1460	158	100	52
1461-1470	161	102	54
1471-1480	164	105	56
1481-1490	167	107	58
1491-1500	170	110	60
1501-1510	173	113	62
1511-1520	176	116	65
1521-1530	179	119	67
1531-1540	182	122	70
1541-1550	185	125	72
1551-1560	188	128	75
1561-1570	191	131	77
1571-1580	194	134	80
1581-1590	197	137	82
1591-1600	200	140	85

1601-1610	201	143	87
1611-1620	202	146	90
1621-1630	203	149	92
1631-1640	205	152	95
1641-1650	206	155	97
1651-1660	207	158	100
1661-1670	208	161	102
1671-1680	210	164	105
1681-1690	211	167	107
1691-1700	212	170	110
1701-1710	213	173	113
1711-1720	215	176	116
1721-1730	216	179	119
1731-1740	217	182	122
1741-1750	218	185	125
1751-1760	220	188	128
1761-1770	221	191	131
1771-1780	222	194	134
1781-1790	223	197	137
1791-1800	225	200	140
1801-1810	226	201	143
1811-1820	227	202	146
1821-1830	228	203	149
1831-1840	230	205	152
1841-1850	231	206	155
1851-1860	232	207	158
1861-1870	233	208	161
1871-1880	235	210	164
1881-1890	236	211	167
1891-1900	237	212	170
1901-1910	238	213	173
1911-1920	240	215	176
1921-1930	241	216	179
1931-1940	242	217	182
1941-1950	243	218	185
1951-1960	245	220	188
1961-1970	246	221	191
1971-1980	247	222	194
1981-1990	248	223	197
1991-2000	250	225	200
2001-2010	251	226	201
2011-2020	252	227	202
2021-2030	253	228	203
2031-2040	255	230	205
2041-2050	256	231	206

2051-2060	257	232	207
2061-2070	258	233	208
2071-2080	260	235	210
2081-2090	261	236	211
2091-2100	262	237	212
2101-2110	263	238	213
2111-2120	265	240	215
2121-2130	266	241	216
2131-2140	267	242	217
2141-2150	268	243	218
2151-2160	270	245	220
2161-2170	271	246	221
2171-2180	272	247	222
2181-2190	273	248	223
2191-2200	275	250	225

Pri dôchodkoch vyšších ako 2200 Kčs (osobné dôchodky) je daň 12,5 %; pritom sa pri dôchodkoch s výchovným na 1 dieťa odpočíta zo základu pre vymeranie dane 200 Kčs, pri dôchodkoch s výchovným na 2 deti 400 Kčs. Dôchodky s výchovným na 3 a viac detí sa nezdaňujú.

Poznámka

Suma, ktorá zostáva po zrážke dane, nesmie byť nižšia než koľko je po zrážke dane suma, ktorá tvorí hornú hranicu najbližšie nižšieho daňového pásma [napr. dôchodok (základ pre vymeranie dane) vo výške 811 Kčs sa po odpočítaní samotnej daňovej zrážky 11 Kčs upraví na 801 Kčs; po zdanení sa dôchodok upraví podľa ďalších ustanovení zákona, pokiaľ ide o výšku (§ 45 ods. 3, § 47 ods. 3, § 54 ods. 5, § 58 ods. 3 a ďalšie)].

- *) Smernice o odmeňovaní pracovníkov vyslaných na kádrové posilnenie jednotlivých roľníckych družstiev (Vestník Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva čiastka 12/1962) za čas od 1. apríla 1962 do 31. marca 1963,
smernice o odmeňovaní pracovníkov vyslaných na kádrové posilnenie jednotlivých roľníckych družstiev (Vestník Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva čiastka 27/1963) za čas od 1. apríla 1963,
smernice pre poskytovanie finančnej pomoci štátu jednotným roľníckym družstvám a odmeňovanie pracovníkov vyslaných na kádrové posilnenie jednotlivých roľníckych družstiev (Vestník Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva čiastka 9/1964) za čas od 1. januára 1964.
- *) Napr. doba výkonu funkcie uvoľneného funkcionára národného výboru.
- *) § 6 zákona č. 54/1956 o nemocenskom poistení zamestnancov.
- *) Vyhláška Ministerstva zdravotníctva č. 361/1952 Ú. 1. (č. 414/1952 Ú. v.) o povinnom hlásení ukončenia tehotnosti, úmrtia detí pri pôrode a úmrtia matiek.
- *) Ide o dôchodky, ku ktorým nepatrí výchovné.
- *) Pozri poznámku pod čiarou pri § 1.
- **) Pozri pokyny zamestnávateľom o zápisoch v evidenčných listoch o dobe zamestnania a zárobku týkajúce sa zamestnancov, ktorí budú premiestnení v súvislosti so zmenami v riadení a organizácii priemyslu a s prestavbou platovej a prémievej sústavy pre inžiniersko-technických a administratívnych pracovníkov vo výrobe, ako aj v súvislosti s obdobnými opatreniami v štátnom a hospodárskom aparáte (čiastka 25/1958 Ú. v.)
- *) § 54 a 55 vyhlášky č. 102/1964 Zb.
- *) Podľa vyhlášky č. 108/1964 Zb. o pôsobnosti národných výborov vo veciach sociálneho zabezpečenia môže okresný národný výbor preniesť rozhodovanie o zaopatrovacom príspevku na mestský národný výbor.
- *) § 45 až 49, 54, 55, 57 až 59, 61 a ďalšie ustanovenia zákona.
- **) § 90 a 91 vyhlášky č. 102/1964 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení.
- *) § 95 a 96 vyhlášky č. 102/1964 Zb.
- **) § 99 až 117 vyhlášky č. 102/1964 Zb.
- ***) Vyhláška č. 108/1964 Zb.
- *) Vyhláška č. 186/1958 Ú. 1. (Ú.v.) o účtovnej evidencii jednotných roľníckych družstiev.
- **) Vyhláška č. 74/1964 Zb. o prenájme a používaní cestných vozidiel pre motorovú dopravu.
- *) § 74 zákona č. 32/1962 Zb. o sociálnom zabezpečení družstevných roľníkov a § 1 a 37 vyhlášky č. 33/1962 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení družstevných roľníkov.
- *) § 150 ods. 1 a 2, § 153 a § 162 ods. 1 Zákonníka práce a zoznamy prác a pracovísk vydané podľa § 150 Zákonníka práce.
- **) § 150 ods. 3, § 153 a § 162 ods. 1 Zákonníka práce.
- *) Závodný, prípadne obvodný lekár po vyjadrení odborného ženského lekára.
- 1) Nákupnými cenami plodín sa rozumejú stále (zúčtovacie) ceny pre oceňovanie poľnohospodárskych produktov v poľnohospodárskych podnikoch ustanovené úpravou Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva z 30. 11. 1966 č. 64 930/66 (metodická príloha Socialistického poľnohospodárstva č. 50/1966).
- 1) Tretia časť Zákonníka práce č. 65/1965 Zb.
- 2) § 142 ods. 2 Zákonníka práce a vyhláška č. 132/1967 Zb. o odmeňovaní a hmotnom zabezpečení mladistvých nastupujúcich po skončení povinnej školskej dochádzky priamo do pracovného pomeru.
- 3) Vyhláška č. 87/1967 Zb. o finančnom a hmotnom zabezpečení učňov v internátnych učňovských školách pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť a v učňovských školách navštevovaných učňami z ústavov sociálnej starostlivosti pre telesne chybnú mládež.

4) Školský zákon č. 186/1960 Zb. a zákon č. 19/1966 Zb. o vysokých školách.

5) § 232 Zákonníka práce.

